

ZAKON

O JAVNIM NABAVKAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi, način i postupak nabavke dobara i usluga i ustupanja izvođenja radova u slučajevima kada je naručilac tih nabavki državni organ, organizacija, ustanova ili drugo pravno lice određeno ovim zakonom; određuje način evidentiranja ugovora i drugih podataka o javnim nabavkama; određuju poslovi i oblik organizovanja Uprave za javne nabavke; obrazuje Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki; određuje način zaštite prava ponuđača i javnog interesa u postupcima javnih nabavki; uređuju i druga pitanja od značaja za javne nabavke.

2. Pojmovi

Značenje izraza

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) **javna nabavka** je pribavljanje dobara i usluga ili ustupanje izvođenja radova od strane državnog organa, organizacije, ustanove ili drugih pravnih lica koji se, u smislu ovog zakona, smatraju naručiocima, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom;

2) **ugovor o javnoj nabavci** je teretni ugovor zaključen u pisanoj formi između naručioca i ponuđača u skladu sa sprovedenim postupkom javne nabavke, koji za predmet ima nabavku dobara, pružanje usluga ili izvođenje radova;

3) **ponuđač** je domaće ili strano pravno ili fizičko lice koje ponudi isporuku dobara, pružanje usluga ili izvođenje radova;

4) **kandidat** je lice kojem je u prvoj fazi restriktivnog postupka priznata kvalifikacija;

5) **postupci javne nabavke** su svi postupci i radnje koji se u skladu sa ovim zakonom moraju sprovesti pre zaključenja ugovora o javnoj nabavci;

6) **otvoreni postupak** je postupak u kojem sva zainteresovana lica mogu podneti ponudu;

7) **restriktivni postupak** je postupak koji se sprovodi u dve faze i u kojem u drugoj fazi ponudu mogu podneti samo kandidati;

8) **pregovarački postupak** je postupak u kojem naručilac neposredno pregovara sa jednim ili sa više ponuđača o elementima ugovora o javnoj nabavci;

9) **konkurs** za nacрте je postupak koji se primenjuje kod zaključivanja ugovora o pružanju usluga urbanističkog planiranja, nacрте u oblasti arhitekture i građevinarstva, inženjerstva, dizajna ili informatike, pri čemu izbor nacрте vrši unapred obrazovan žiri;

10) **ponuđena cena** je cena koju ponuđač određuje u ponudi, izražena u dinarima, u koju su uračunati svi troškovi koji se odnose na predmet javne nabavke;

11) **neuobičajeno niska cena** je cena iz ponude koja je znatno niža od uporedive tržišne cene tako da kod naručioca izaziva sumnju da će javna nabavka biti izvršena;

12) **kriterijum** je merilo koje se koristi za vrednovanje, upoređivanje i ocenjivanje ponuda;

13) **uslov** je zahtev naručioca koji u ponudi u celini mora biti ispunjen na način kako je utvrđeno ovim zakonom i konkursnom dokumentacijom;

14) **kvalifikacioni postupak** je način sprovođenja prve faze restriktivnog postupka u oblastima vodoprivrede, energetike, rudarstva, telekomunikacija i saobraćaja;

15) **prijava** je zahtev zainteresovanog lica za učestvovanje u prvoj fazi restriktivnog postupka;

16) **blagovremena ponuda** je ponuda koja je primljena od strane naručioca u roku određenom u pozivu za podnošenje ponuda;

17) **ispravna ponuda** je ponuda koja je blagovremena, za koju je posle otvaranja ponuda, a na osnovu pregleda, utvrđeno da ispunjava sve uslove iz ovog zakona i konkursne dokumentacije;

18) **odgovarajuća ponuda** je ponuda koja je blagovremena, ispravna i za koju je utvrđeno da potpuno ispunjava sve tehničke specifikacije;

19) **prihvatljiva ponuda** je ponuda koja je blagovremena, ispravna i odgovarajuća, koja ne ograničava, niti uslovljava prava naručioca ili obaveze ponuđača i koja ne prelazi iznos procenjene vrednosti konkretne javne nabavke;

20) **popust na ponuđenu cenu** je metod određivanja cene koji ponuđač može ponuditi u ponudi samo kada je predmet javne nabavke oblikovan u više partija, a naručilac taj metod ne može predvideti u konkursnoj dokumentaciji kao element kriterijuma;

21) **dobra** su pokretne stvari, proizvodi i oprema, električna energija, sirovine i reprodukcioni materijal u čvrstom, tečnom i gasovitom obliku;

22) **istovrsna dobra, usluge ili radovi** su dobra, usluge ili radovi koji imaju jedinstvenu klasifikaciju, namenu i svojstva;

23) **javna nabavka po partijama** je nabavka čiji je predmet oblikovan u više posebnih istovrsnih celina i koja je kao takva označena u javnom pozivu i konkursnoj dokumentaciji;

24) **elektronska ponuda** je ponuda ili deo ponude koju ponuđač dostavlja naručiocu u elektronskom obliku i kao takva mora da bude predviđena konkursnom dokumentacijom, da ispunjava načela elektronskog poslovanja prema posebnim propisima i da sa ostalim delovima ponude istog ponuđača čini nedvosmislenu celinu;

25) **elektronska licitacija** je nadmetanje među ponuđačima u postupku javne nabavke kroz davanje novih, povoljnijih ponuda elektronskim putem, koje naručilac rangira pomoću metoda za automatsko ocenjivanje;

26) **javna sredstva** su sredstva pod kontrolom i na raspolaganju Republike Srbije, lokalnih vlasti i organizacija obaveznog socijalnog osiguranja, odnosno sva sredstva koja prikupljaju, primaju, čuvaju, opredeljuju i troše naručioci.

Naručilac

Član 3.

Naručilac javne nabavke (u daljem tekstu: naručilac) je:

1) državni organ, organizacija, ustanova i drugi direktni ili indirektni korisnik budžetskih sredstava u smislu zakona kojim se uređuje budžetski sistem i budžet, kao i organizacija za obavezno socijalno osiguranje;

2) javno preduzeće;

3) pravno lice koje obavlja i delatnost od opšteg interesa, ukoliko je ispunjen neki od sledećih uslova:

(1) da više od polovine članova organa upravljanja tog pravnog lica čine predstavnici naručioca;

(2) da više od polovine glasova u organu tog pravnog lica imaju predstavnici naručioca;

(3) da naručilac vrši nadzor nad radom tog pravnog lica;

(4) da naručilac poseduje više od 50% akcija, odnosno udela u tom pravnom licu;

(5) da se više od 50 % finansira iz sredstava naručioca.

4) pravno lice osnovano od naručilaca, a koje obavlja i delatnost od opšteg interesa i koje ispunjava najmanje jedan od uslova iz tačke 3) ovog člana.

3. Predmet ugovora o javnoj nabavci

Nabavka dobara

Član 4.

Predmet ugovora o javnoj nabavci dobara može biti:

1) kupovina dobara;

2) zakup dobara;

3) lizing dobara (sa pravom kupovine ili bez toga prava).

Ugovor o javnoj nabavci dobara može obuhvatiti i pružanje usluga ako su one nužno vezane za isporuku dobara (montaža, prevoz, osiguranje ili druge usluge definisane od strane naručioca).

Nabavka radova

Član 5.

Predmet ugovora o javnoj nabavci radova je:

1) izvođenje radova;

2) projektovanje i izvođenje radova povezanih sa specifičnim aktivnostima navedenim u Aneksu II, koji je odštampan uz ovaj zakon i čini njegov sastavni deo;

3) rad pri izgradnji građevinskog objekta uzetog kao celina koji ispunjava sve ekonomske i tehničke uslove naručioca.

Predmet javne nabavke radova je i izvođenje radova koji se neposredno ili posredno finansiraju od strane naručioca u iznosu koji prelazi 50% vrednosti javne

nabavke, a koji su povezani sa gradnjom bolnica, verskih objekata, sportskih i rekreativnih objekata i objekata za odmor, školskih i univerzitetskih zgrada i zgrada koje se koriste za potrebe državnih organa, kao i sa niskogradnjom u skladu sa Aneksom II.

Za primenu odredaba ovog zakona u slučaju iz stava 2. ovog člana odgovoran je naručilac koji finansira izvođenje radova.

Nabavka usluga

Član 6.

Predmet ugovora o javnoj nabavci usluga su usluge navedene u aneksima IA i IB koji su odštampani uz ovaj zakon i čine njegov sastavni deo.

Na nabavku usluga navedenih u Aneksu IA primenjuju se sve odredbe ovog zakona.

Na nabavku usluga navedenih u Aneksu IB primenjuju se odredbe ovog zakona kojima se uređuju javne nabavke male vrednosti, bez obzira na vrednost tih usluga.

Ako predmet javne nabavke usluga obuhvata usluge iz Aneksa IA i Aneksa IB, primenjuju se sve odredbe ovog zakona ukoliko je procenjena vrednost usluge iz Aneksa IA veća od procenjene vrednosti usluge iz Aneksa IB. Ako je vrednost usluge iz Aneksa IB veća od vrednosti usluge iz Aneksa IA, primenjuju se odredbe ovog zakona kojima se uređuje postupak javne nabavke male vrednosti.

Ugovorom o javnoj nabavci usluga smatra se i ugovor o javnoj nabavci čiji je predmet:

- 1) usluge i dobra ako procenjena vrednost usluga prelazi procenjenu vrednost dobara obuhvaćenih tim ugovorom;
- 2) usluge i radovi iz Aneksa II koji su neophodni za pružanje usluge koja je predmet ugovora.

Odredbe ovog zakona primenjuju se i na nabavke usluga koje se neposredno ili posredno finansiraju od strane naručioca u iznosu od preko 50% vrednosti javne nabavke.

Za primenu odredaba ovog zakona, u slučaju iz stava 6. ovog člana odgovoran je naručilac koji finansira pružanje usluge.

Nabavke na koje se Zakon ne primenjuje

Član 7.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na nabavke:

- 1) od organizacija koje se, u smislu ovog zakona, smatraju naručiocem i kojima je Republika Srbija, teritorijalna autonomija ili lokalna samouprava na osnovu posebnog zakona, podzakonskog akta ili drugog propisa dodelila posebno ili isključivo pravo na obavljanje delatnosti pružanja usluga koje su predmet javne nabavke;
- 2) za koje važe drugačija pravila nabavke a koje se sprovode:
  - a) po osnovu međunarodnog sporazuma koji se odnosi na isporuke dobara, izvođenje radova, pružanje usluga ili javne konkurse za nacрте,
  - b) iz sredstava stranih kredita (zajmova) u skladu sa posebnim postupcima međunarodnih organizacija;

3) radi obezbeđivanja osnovnih životnih uslova u slučajevima elementarnih nepogoda, drugih nesreća ili havarija, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita od takvih nepogoda, nesreća odnosno havarija;

4) nabavke za koje je posebnim propisom određeno da mogu biti proglašene poverljivim i koje je nadležni organ svojom odlukom, zasnovanom na ovlašćenjima iz posebnog propisa odredio kao poverljive, zbog toga što bi saznanje neovlašćenih lica da se takve nabavke sprovode, ili saznanje da predmeti nabavke imaju određene specifikacije ili da se vrše od određenog ponuđača, ugrozilo bezbednost države ili građana;

5) dobara koje naručilac nabavlja radi dalje prodaje, radi prerade i prodaje, kao i radi pružanja usluga trećim licima na tržištu, pod uslovom da naručilac nema isključiva ili posebna prava preprodaje ili iznajmljivanja tih dobara, odnosno pružanja usluga za koje će ta dobra koristiti;

6) dobara koja se, uz prethodnu saglasnost Vlade, nabavljaju od Republičke direkcije za robne rezerve;

7) nepokretnosti ili prava u vezi sa njima, s tim što se na nabavku finansijskih usluga neophodnih za nabavku nepokretnosti primenjuju odredbe ovog zakona;

8) koje se odnose na kupovinu, razvoj, produkciju ili koprodukciju radio i televizijskog programa ili vremena za emitovanje programa;

9) usluga glasovne telefonije, teleksa, radio-telefonije, pejdžinga, interneta i satelitskih usluga;

10) usluga arbitraže i sporazumnog rešavanja sporova;

11) finansijskih usluga u vezi sa emitovanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata;

12) koje se odnose na zasnivanje radnog odnosa i zaključivanje ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova;

13) usluga istraživanja i razvoja, osim u slučaju kada rezultate istraživanja naručilac koristi isključivo za svoje potrebe u obavljanju svojih delatnosti, pod uslovom da troškove tih usluga snosi u potpunosti naručilac;

14) usluga stručnih fizičkih lica, preduzetnika ili pravnih lica koja u ime i za račun i pod nadzorom Agencije za privatizaciju obavljaju poslove iz delatnosti stečajnog upravnika.

Ministar nadležan za poslove finansija utvrđuje spisak međunarodnih organizacija iz stava 1. tačka 2) podtačka b) ovog člana, čiji se posebni postupci javnih nabavki mogu primenjivati umesto odredaba ovog zakona.

4. Načela javnih nabavki

Načelo ekonomičnosti i efikasnosti upotrebe javnih sredstava

Član 8.

Naručilac je dužan da obezbedi da se postupak javne nabavke sprovodi i izbor najpovoljnije ponude vrši u rokovima i na način propisan ovim zakonom i sa što manje troškova vezanih za realizaciju javne nabavke.

Javna sredstva mogu da se koriste samo za namene utvrđene u ugovoru o javnoj nabavci.

Načelo obezbeđivanja konkurencije među ponuđačima

Član 9.

Naručilac ne može da ograniči konkurenciju među ponuđačima, a posebno ne može onemogućavati bilo kojeg ponuđača da učestvuje u postupku javne nabavke neopravdanom upotrebom pregovaračkog postupka, niti korišćenjem diskriminatorских uslova i kriterijuma.

Subjekti koji su pripremali konkursnu dokumentaciju ili pojedine njene delove ne mogu nastupati kao ponuđači ili kao podizvođači niti mogu saradivati sa ponuđačima prilikom pripremanja ponude.

Načelo transparentnosti postupka javne nabavke

Član 10.

Oglasi o javnim nabavkama objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Portalu javnih nabavki na način propisan članom 69. ovog zakona.

Lice koje učestvuje u postupku javne nabavke ima pravo da prilikom otvaranja ponuda izvrši uvid u podatke iz ponude koji se unose u zapisnik o otvaranju ponuda.

Lice koje je učestvovalo u postupku javne nabavke ima pravo da izvrši uvid u podatke o sprovedenom postupku javnih nabavki posle donošenja odluke naručioca iz čl. 22, 79. ili 81. ovog zakona, o čemu može podneti pismeni zahtev naručiocu u roku od dva dana od dana dostavljanja odluke. Naručilac je dužan da licu koje je podnelo zahtev da izvrši uvid u podatke o sprovedenom postupku javne nabavke omogući uvid u dokumentaciju u roku od dva dana od dana prijema zahteva za uvid.

Načelo jednakosti ponuđača

Član 11.

Naručilac je dužan da u svim fazama postupka javne nabavke obezbedi jednak položaj svim ponuđačima.

Naručilac ne može da određuje uslove koji bi značili teritorijalnu, predmetnu ili ličnu diskriminaciju među ponuđačima niti diskriminaciju koja bi proizlazila iz klasifikacije delatnosti koju obavlja ponuđač.

Utvrđivanje porekla dobara ili usluga dopušteno je u slučajevima i za namene koji su predviđeni posebnim propisima.

Naručilac ne može da odbije ponude samo zbog toga što ponuđač ima sedište u državi sa kojom Republika Srbija nema zaključen sporazum o jednakom tretmanu domaćih i stranih ponuđača, ako faktički postoji jednak položaj utvrđen od strane ministarstva nadležnog za ekonomske odnose sa inostranstvom.

5. Zaštita podataka, dokumentacija i evidentiranje postupka

Zaštita podataka

Član 12.

Naručilac je dužan da:

1) čuva kao poverljive sve podatke o ponuđačima sadržane u ponudi koji su posebnim propisom utvrđeni kao poverljivi i koje je kao takve ponuđač označio u ponudi;

2) odbije davanje informacije koja bi značila povredu poverljivosti podataka dobijenih u ponudi;

3) čuva kao poslovnu tajnu imena ponuđača i podnosilaca prijave, kao i podnete ponude, odnosno prijave, do isteka roka predviđenog za otvaranje ponuda, odnosno prijave.

Neće se smatrati poverljivom cena i ostali podaci iz ponude koji su od značaja za primenu elemenata kriterijuma i rangiranje ponude.

Određivanje poverljivosti

Član 13.

Naručilac u konkursnoj dokumentaciji može zahtevati zaštitu poverljivosti podataka koje ponuđačima stavlja na raspolaganje.

Lice koje je primilo podatke određene kao poverljive dužno je da ih čuva i štiti, bez obzira na stepen te poverljivosti.

Dokumentacija i evidentiranje postupka

Član 14.

Naručilac je dužan da :

- 1) evidentira sve faze postupka javne nabavke;
- 2) čuva svu dokumentaciju vezanu za javne nabavke u skladu sa propisima koji uređuju oblast dokumentarne građe i arhiva, najmanje osam godina od isteka ugovorenog roka za izvršenje pojedinačnog ugovora o javnoj nabavci;
- 3) vodi evidenciju svih zaključenih ugovora o javnim nabavkama.

6. Jezik u postupku javne nabavke

Član 15.

Naručilac priprema konkursnu dokumentaciju i vodi postupak na srpskom jeziku.

Konkursnu dokumentaciju za javne nabavke dobara i usluga čija je vrednost veća od 150.000.000 dinara, odnosno za javne nabavke radova čija je vrednost veća od 300.000.000 dinara, naručilac priprema i na stranom jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini.

Ponuđač daje ponudu na jeziku na kojem je pripremljena konkursna dokumentacija, odnosno na jeziku koji je naručilac naznačio u konkursnoj dokumentaciji.

Član 16.

Naručilac može dozvoliti da se ponude, u celini ili delimično, daju i na stranom jeziku, posebno u delu koji se odnosi na tehničke karakteristike, kvalitet i tehničku dokumentaciju.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručilac je dužan da naznači deo ponude koji može biti na stranom jeziku i da navede na kom stranom jeziku.

Naručilac koji u postupku pregleda i ocene ponuda utvrdi da bi deo ponude trebalo da bude preveden na srpski jezik, određiće ponuđaču rok u kojem je dužan da izvrši prevod tog dela ponude.

U slučaju spora relevantna je verzija konkursne dokumentacije, odnosno ponude, na srpskom jeziku.

7. Valuta

Član 17.

Vrednosti u konkursnoj dokumentaciji i u ponudi iskazuju se u dinarima.

Naručilac može da dozvoli ponuđaču da cenu u ponudi iskaže u jednoj stranoj valuti i u tom slučaju će u konkursnoj dokumentaciji navesti da će se za preračun u dinare koristiti odgovarajući srednji devizni kurs Narodne banke Srbije na dan kada je započeto otvaranje ponuda.

Član 18.

Ako je ponuđaču dozvoljeno da cenu u ponudi iskaže u jednoj stranoj valuti, naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede u kojoj valuti se cene u ponudi mogu iskazati.

8. Antikorupcijsko pravilo

Član 19.

Naručilac će odbiti ponudu ako ima na raspolaganju verodostojan dokaz da je ponuđač neposredno ili posredno dao, ponudio ili stavio u izgled poklon ili neku drugu korist članu komisije za javne nabavke, licu koje je učestvovalo u pripremi konkursne dokumentacije, licu koje učestvuje u planiranju javne nabavke ili nekom drugom licu kako bi ono na njih izvršilo uticaj sa ciljem da sazna poverljive informacije ili da utiče na postupanje naručioca ili donošenje odluka u bilo kojoj fazi postupka javne nabavke.

Naručilac će odbiti ponudu i ako ima na raspolaganju verodostojan dokaz da je ponuđač neposredno ili posredno pretio članu komisije za javne nabavke, licu koje je učestvovalo u pripremi konkursne dokumentacije, licu koje učestvuje u planiranju javne nabavke ili nekom drugom licu kako bi ovo na njih izvršilo uticaj sa ciljem da sazna poverljive informacije, ili da utiče na postupanje naručioca ili donošenje odluka u bilo kojoj fazi javne nabavke.

Naručilac je dužan da u slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana odmah obavesti nadležne organe koji će protiv takvih subjekata preduzeti zakonom propisane mere.

II. USLOVI I NAČIN SPROVOĐENJA POSTUPKA JAVNE NABAVKE

1. Postupak javne nabavke

Vrste postupaka

Član 20.

Postupci javnih nabavki su:

- 1) otvoreni postupak;
- 2) restriktivni postupak;
- 3) pregovarački postupak sa objavljivanjem javnog poziva;
- 4) pregovarački postupak bez objavljivanja javnog poziva;
- 5) konkurs za nacрте;

6) postupak javne nabavke male vrednosti.

Izbor najpovoljnije ponude se, po pravilu, vrši u otvorenom postupku javne nabavke.

Izbor najpovoljnije ponude može da se vrši i u drugim postupcima javnih nabavki, ukoliko su za to ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Otvoreni postupak

Član 21.

Otvoreni postupak je postupak u kojem sva zainteresovana lica mogu podneti ponude u skladu sa uslovima utvrđenim konkursnom dokumentacijom.

Restriktivni postupak

Član 22.

Restriktivni postupak je postupak u kojem u prvoj fazi naručilac priznaje kvalifikaciju podnosiocima prijava na osnovu prethodno određenih uslova, a u drugoj fazi poziva sve podnosiocima prijava kojima je priznao kvalifikaciju (kandidati) da podnesu ponudu.

Naručilac može sprovesti restriktivni postupak kada su predmet javne nabavke takva dobra, usluge ili radovi koji, s obzirom na tehničku, kadrovsku i finansijsku osposobljenost, mogu biti isporučeni, pruženi, odnosno izvedeni samo od strane ograničenog broja ponuđača.

Naručilac može sprovesti restriktivni postupak i kada javnu nabavku nije moguće unapred planirati sa stanovišta obima i vremena, a predmet te nabavke su povremene usluge ili potrošna dobra, odnosno povremene popravke ili radovi na održavanju, koji se pružaju, isporučuju ili izvode, ne prema posebnim zahtevima naručioca, već u skladu sa tržišnim uslovima.

Naručilac priznaje kvalifikaciju podnosiocu prijave za koga utvrdi da ispunjava uslove iz člana 44. ovog zakona na osnovu dokaza koje podnosilac prijave dostavlja uz prijavu u skladu sa članom 45. ovog zakona.

Naručilac, u roku određenom u javnom pozivu, donosi obrazloženu odluku o priznavanju kvalifikacije koja sadrži listu od najmanje tri kandidata i period za koji se priznaje kvalifikacija koji ne može biti duži od dve godine, a u obrazloženju odluke obavezno navodi i razloge za odbijanje ostalih prijava.

Odluku iz stava 5. ovog člana naručilac dostavlja svim podnosiocima prijava u roku od tri dana od dana njenog donošenja.

Naručilac može isključiti kandidata sa liste kandidata samo iz razloga koji se zasnivaju na uslovima utvrđenim u konkursnoj dokumentaciji za prvu fazu restriktivnog postupka, o čemu donosi odluku koja u obrazloženju sadrži razloge za isključenje kandidata i koju u roku od tri dana od dana njenog donošenja dostavlja svim kandidatima.

Pregovarački postupak sa objavljivanjem javnog poziva

Član 23.

Naručilac može sprovesti pregovarački postupak sa objavljivanjem javnog poziva:

1) ako u otvorenom ili u drugoj fazi restriktivnog postupka dobije sve neispravne i/ili neprihvatljive ponude pod uslovom da se prvobitno određeni uslovi za učešće u postupku, tehničke specifikacije i kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude ne menjaju. Ako naručilac odluči da u pregovarački postupak pozove samo i sve ponuđače koji su učestvovali u otvorenom ili u drugoj fazi restriktivnog postupka da dopune svoje ponude tako da ih učine ispravnim i prihvatljivim, nije dužan da objavi javni poziv za podnošenje ponuda. Ponuđena cena u ovom pregovaračkom postupku ne može biti veća od ponuđene cene u otvorenom ili u restriktivnom postupku;

2) u izuzetnim slučajevima kada zbog prirode radova, dobara ili usluga, kao i rizika vezanih za njih, nije moguće unapred proceniti vrednost javne nabavke;

3) u slučaju javne nabavke radova isključivo za potrebe istraživanja, razvoja ili eksperimenta, a ne u svrhu ostvarivanja dobiti, niti da bi se nadoknađivali troškovi istraživanja i razvoja.

Naručilac je dužan da u pregovaračkom postupku obezbedi da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene i da sa dužnom pažnjom proverava kvalitet predmeta javne nabavke.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji odredi elemente ugovora o kojima će se pregovarati i način pregovaranja, kao i da vodi zapisnik o pregovaranju.

Pregovarački postupak bez objavljivanja javnog poziva

Član 24.

Naručilac može sprovoditi pregovarački postupak bez objavljivanja javnog poziva:

1) ako u otvorenom ili drugoj fazi restriktivnog postupka nije dobio nijednu ponudu, odnosno u prvoj fazi restriktivnog postupka nijednu prijavu, ili su sve ponude neodgovarajuće, pod uslovom da se prvobitno određen predmet javne nabavke i uslovi za učešće u postupku, tehničke specifikacije i kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude ne menjaju;

2) u slučaju javne nabavke dobara isključivo za potrebe istraživanja, razvoja ili eksperimenta, a ne u svrhu ostvarivanja dobiti, niti da bi se nadoknađivali troškovi istraživanja i razvoja;

3) ako zbog tehničkih, odnosno umetničkih razloga predmeta javne nabavke ili iz razloga povezanih sa zaštitom isključivih prava, nabavku može ispuniti samo određeni ponuđač;

4) ako zbog izuzetne hitnosti prouzrokovane vanrednim okolnostima ili nepredviđenim događajima, čije nastupanje ni u kom slučaju ne zavisi od volje naručioca, naručilac nije mogao da postupi u rokovima određenim za otvoreni ili restriktivni postupak;

5) kod dodatnih isporuka dobara od prvobitnog dobavljača namenjenih za delimičnu zamenu proizvoda, materijala ili instalacija ili proširenje obima postojećih proizvoda, materijala ili instalacija, koja bi zbog promene dobavljača obavezivala naručioca da nabavlja materijal koji ima drukčije tehničke karakteristike, što bi prouzrokovalo nesrazmerno velike tehničke teškoće u poslovanju i održavanju, pri čemu ukupna vrednost svih dodatnih isporuka dobara ne može da bude veća od 25% od ukupne vrednosti prvobitno zaključenog ugovora;

6) u slučaju javne nabavke dobara ponuđenih i kupljenih na robnim berzama;

7) u slučaju dodatnih usluga ili radova koji nisu bili uključeni u prvobitni projekat ili u prvu javnu nabavku, a koji su zbog nepredvidljivih okolnosti postali neophodni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci, pod uslovom da se ugovor zaključi sa prvobitnim pružaocem usluga, odnosno izvođačem radova i da ukupna vrednost svih dodatnih usluga ili radova nije veća od 25% od ukupne vrednosti prvobitno zaključenog ugovora, kao i da:

(a) se takve dodatne usluge ili radovi ne mogu razdvojiti, u tehničkom ili ekonomskom pogledu, od prve javne nabavke, a da se pri tome ne prouzrokuju nesrazmerno velike tehničke teškoće ili nesrazmerno veliki troškovi za naručioca ili

(b) su takve usluge ili radovi, koje bi naručilac mogao nabaviti odvojeno od izvršenja prvobitnog ugovora, neophodne za dalje faze pružanja usluga odnosno izvršenje radova;

8) kod novih usluga ili radova koje predstavljaju ponavljanje sličnih usluga ili radova koje pruža prvobitni pružalac usluga ili izvođač radova, pod uslovom da se takve usluge ili radovi uklapaju u osnovni projekat za koji je po objavljenom javnom pozivu bio zaključen ugovor o javnoj nabavci, da je ova mogućnost navedena u prvoj objavi javnog poziva i da od zaključenja prvog ugovora nije proteklo više od tri godine;

9) u slučaju nabavki dobara pod posebno povoljnim uslovima od ponuđača koji je u likvidaciji, uz saglasnost ostalih poverilaca, u skladu sa propisima kojima se uređuje likvidacija privrednih društava;

10) u slučaju nabavki usluga koje su deo nastavka konkursa za nacrt organizovanog u skladu sa ovim zakonom, ako je ugovor zaključen sa nagrađenim učesnikom odnosno nagrađenim učesnicima na konkursu i ako naručilac u pregovarački postupak uključi svakog od njih;

11) u slučaju nabavki usluga i dobara od preduzeća za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica, ako su nabavke neposredno povezane sa delatnošću osposobljavanja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja tih lica, pri čemu svi učesnici u zajedničkoj ponudi i svi podizvođači moraju da budu iz navedene grupacije preduzeća, a kvalitet, cena i rokovi za isporuku dobara i pružanje usluga moraju da odgovaraju zahtevima naručioca.

Naručilac je dužan da u roku od tri dana od dana donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude u slučajevima iz stava 1. ovog člana, dostavi radi objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Portalu javnih nabavki na način propisan članom 69. ovog zakona, obaveštenje o izboru najpovoljnije ponude koje sadrži podatke o predmetu nabavke, o izabranoj ponudi i o osnovu za sprovođenje pregovaračkog postupka.

Obaveza naručioca iz stava 2. ovog člana ne odnosi se na slučaj iz stava 1. tačka 6) ovog člana.

Naručilac je dužan da u roku od tri dana od dana izbora najpovoljnije ponude dostavi Upravi za javne nabavke izveštaj o dodeli ugovora u pregovaračkom postupku iz stava 1. tačka 4) ovog člana koji sadrži podatke iz člana 80. ovog zakona.

Naručilac je dužan da u pregovaračkom postupku obezbedi da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene i da sa dužnom pažnjom proverava kvalitet predmeta javne nabavke.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji odredi elemente ugovora o kojima će se pregovarati i način pregovaranja, kao i da vodi zapisnik o pregovaranju.

Na sprovođenje pregovaračkog postupka iz stava 1. tačka 4) ovog člana ne primenjuju se odredbe člana 82. stav 5. i člana 108. stav 1. ovog zakona.

Konkurs za nacрте

Član 25.

Naručilac može sprovesti postupak javne nabavke usluga putem konkursa u oblastima urbanističkog planiranja, arhitekture, građevinarstva, inženjerstva, dizajna i informatike.

Nacrt, plan ili dizajn bira nezavisni žiri.

Članovi žirija mogu biti samo fizička lica koja nisu povezana sa učesnicima na konkursu.

Ako naručilac zahteva od učesnika na konkursu posebne profesionalne kvalifikacije ili iskustvo, najmanje jedna trećina članova žirija mora imati najmanje jednake kvalifikacije, odnosno iskustvo.

Žiri je samostalan u odlučivanju i razmatra anonimne nacрте, planove ili dizajne.

Konkurs za nacрте, planove ili dizajne, sa dodelom nagrade i plaćanjem učesnicima, može se sprovesti samostalno ili kao sastavni deo drugog postupka javne nabavke.

Postupak javne nabavke male vrednosti

Član 26.

Javna nabavka male vrednosti, u smislu ovog zakona, jeste nabavka istovrsnih dobara, usluga ili radova čija je procenjena vrednost, na godišnjem nivou, niža od vrednosti određene u zakonu kojim se uređuje godišnji budžet Republike Srbije

Zakonom iz stava 1. ovog člana određuje se i vrednost nabavke koja predstavlja gornji limit u budžetskoj godini ispod kojeg naručiocu nisu obavezni da primenjuju odredbe ovog zakona.

Ministar nadležan za poslove finansija uređuje postupak javne nabavke male vrednosti.

2. Pokretanje postupka

Uslovi za pokretanje postupka

Član 27.

Naručilac može da pokrene postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u godišnjem planu nabavki i ako su za tu nabavku predviđena sredstva u budžetu Republike Srbije, teritorijalne autonomije, lokalne samouprave ili u finansijskom planu naručioca.

Sredstva za određenu javnu nabavku ne mogu biti veća od iznosa koji je predviđen propisom kojim se uređuje izvršenje budžeta i javno finansiranje.

Ako ugovor o javnoj nabavci traje više godina, obaveze koje će dospevati u narednim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima kojima se uređuje izvršenje budžeta i javno finansiranje za svaku posebnu godinu.

Ako je u pitanju javna nabavka investicionog značaja, naručilac će pripremiti investicioni program po jedinstvenoj metodologiji za izradu programa investicionog značaja i u skladu sa planom razvoja.

Program iz stava 4. ovog člana potvrđuje starešina, odnosno odgovorno lice naručioca u pisanom obliku.

Ako nisu doneti budžet Republike Srbije, budžet teritorijalne autonomije, budžet lokalne samouprave ili finansijski plan drugog naručioca, naručilac može početi postupak javne nabavke samo do iznosa sredstava planiranih u skladu sa propisom o privremenom finansiranju.

Odluka o pokretanju postupka

Član 28.

Naručilac pokreće postupak javne nabavke donošenjem odluke o pokretanju postupka u pisanom obliku koja sadrži:

- 1) redni broj javne nabavke za tekuću godinu;
- 2) predmet javne nabavke i vrstu postupka javne nabavke;
- 3) procenjenu vrednost javne nabavke;
- 4) podatke o odluci o odobravanju javne nabavke investicionog značaja;
- 5) okvirne datume u kojima će se sprovoditi pojedinačne faze postupka javne nabavke i
- 6) podatke o aproprijaciji u budžetu, odnosno finansijskom planu za plaćanje.

U slučaju primene restriktivnog, odnosno pregovaračkog postupka, odluka sadrži i razloge za primenu tog postupka.

Odluka može da sadrži i druge elemente propisane ovim zakonom, ako naručilac proceni da su potrebni za sprovođenje postupka javne nabavke.

Istovremeno sa donošenjem odluke o pokretanju postupka javne nabavke, naručilac donosi i akt o obrazovanju komisije za javnu nabavku u skladu sa propisanim kriterijumima za obrazovanje komisija.

Ministar nadležan za poslove finansija bliže propisuje kriterijume za obrazovanje komisija za javne nabavke.

Sprovođenje postupka javne nabavke od strane drugog naručioca

Član 29.

Naručilac može, istovremeno sa donošenjem odluke o pokretanju postupka i akta o obrazovanju komisije, ovlastiti drugog naručioca da u njegovo ime i za njegov račun sprovede postupak javne nabavke ili preduzme određene radnje u tom postupku.

3. Konkursna dokumentacija

Priprema i sadržina konkursne dokumentacije

Član 30.

Naručilac je dužan da pripremi konkursnu dokumentaciju tako da ponuđači na osnovu nje mogu da pripreme ispravnu ponudu.

Podaci sadržani u konkursnoj dokumentaciji moraju biti identični sa podacima koji su navedeni u javnom pozivu.

Konkursna dokumentacija sadrži:

- 1) poziv za podnošenje ponude;
- 2) uputstvo ponuđačima kako da sačine ponudu;
- 3) obrazac ponude;
- 4) obrazac za ocenu ispunjenosti uslova iz člana 44. ovog zakona i uputstvo kako se dokazuje ispunjenost tih uslova;
- 5) model ugovora (osim u pregovaračkom postupku i u slučaju nabavke kredita kao finansijske usluge kada konkursna dokumentacija sadrži kreditni zahtev naručioca na osnovu kojeg ponuđač dostavlja svoj model ugovora);
- 6) vrstu, tehničke karakteristike (specifikacije), kvalitet, količinu i opis dobara, radova ili usluga, način sprovođenja kontrole i obezbeđivanja garancije kvaliteta, rok izvršenja, mesto izvršenja ili isporuke dobara, eventualne dodatne usluge i sl. (osim u slučaju nabavke kredita kao finansijske usluge);
- 7) tehničku dokumentaciju i planove, odnosno dokumentaciju o kreditnoj sposobnosti naručioca u slučaju javne nabavke finansijske usluge kredita;
- 8) obrazac strukture cene, sa uputstvom kako da se popuni.

Tehničke karakteristike iz tačke 6) stava 3. ovog člana zakona i tehnička dokumentacija iz tačke 7) stava 3. ovog člana zakona moraju sadržati dokaz o planovima ponuđača da poštuje tehničke standarde pristupačnosti za osobe sa invaliditetom.

Ministar nadležan za poslove finansija bliže propisuje formu i sadržinu kreditnog zahteva iz stava 3. tačka 5) ovog člana, kao i formu i sadržinu dokumentacije o kreditnoj sposobnosti naručioca iz stava 3. tačka 7) ovog člana.

Naručilac može u konkursnoj dokumentaciji da navede vrstu sredstava finansijskog obezbeđenja kojim ponuđači obezbeđuju ispunjenje svojih obaveza u postupku javne nabavke, kao i ispunjenje svojih ugovornih obaveza, odnosno za povraćaj avansnog plaćanja (različiti oblici ručne zaloge hartija od vrednosti ili drugih pokretnih stvari, hipoteka, menica, jemstvo drugog pravnog lica sa odgovarajućim bonitetom, bankarske garancije, polise osiguranja i dr.).

Konkursna dokumentacija može da sadrži i druge elemente koji su, s obzirom na predmet javne nabavke, neophodni za pripremu ponude.

Konkursna dokumentacija za prvu fazu restriktivnog postupka i za kvalifikacioni postupak, sadrži:

- 1) poziv za podnošenje prijave;
- 2) uputstvo podnosiocima prijave kako da sačine prijavu;
- 3) obrazac prijave i
- 4) obrazac za priznavanje kvalifikacije i uputstvo kako se dokazuje kvalifikacija podnosioca prijave.

Naručilac je dužan da rednim brojem označi svaku stranu konkursne dokumentacije i ukupan broj strana konkursne dokumentacije.

Ministar nadležan za poslove finansija bliže propisuje obavezne elemente konkursne dokumentacije.

Zakonom kojim se uređuje godišnji budžet Republike Srbije propisuje se iznos sredstava javne nabavke iznad kojeg je naručilac dužan da zahteva bankarsku garanciju za ispunjenje obaveza u postupku javne nabavke, kao i za ispunjenje ugovornih obaveza.

4. Pristup konkursnoj dokumentaciji

Rok za dostavljanje konkursne dokumentacije

Član 31.

Naručilac će od dana objavljivanja javnog poziva omogućiti zainteresovanim licima neposredan uvid u konkursnu dokumentaciju, preuzimanje konkursne dokumentacije ili će u roku od dva dana od dana prijema zahteva za dostavljanje konkursne dokumentacije, konkursnu dokumentaciju dostaviti poštom, telefaksom ili putem elektronske pošte, a može je i objaviti na Portalu javnih nabavki.

U slučaju preuzimanja ili dostavljanja konkursne dokumentacije naručilac naplaćuje samo troškove umnožavanja i dostavljanja konkursne dokumentacije.

Izmene i dopune konkursne dokumentacije

Član 32.

Ako naručilac u roku predviđenom za podnošenje ponuda izmeni ili dopuni konkursnu dokumentaciju, dužan je da bez odlaganja i bez naknade te izmene ili dopune dostavi zainteresovanim licima koja su primila konkursnu dokumentaciju.

Zainteresovano lice može, u pisanom obliku, tražiti od naručioca dodatne informacije ili pojašnjenja u vezi sa pripremanjem ponude, najkasnije pet dana pre isteka roka za podnošenje ponude.

U slučaju iz stava 2. ovog člana naručilac je dužan da zainteresovanom licu u roku i na način iz člana 31. stav 1. ovog zakona pošalje odgovor u pisanom obliku i da istovremeno tu informaciju dostavi svim drugim licima koja su primila konkursnu dokumentaciju.

Ako su konkursna dokumentacija ili dopunski dokumenti obimni ili ako se ponuda može pripremiti samo po neposrednom pregledu mesta gde će se javna nabavka izvesti ili ako naručilac izmeni ili dopuni konkursnu dokumentaciju šest ili manje dana pre isteka roka za podnošenje ponuda, naručilac je dužan da produži rok za podnošenje ponuda.

Naručilac u pisanom obliku obaveštava sva lica koja su primila konkursnu dokumentaciju o produženju roka za podnošenje ponuda.

Odluka o produženju roka objavljuje se na isti način na koji je objavljen javni poziv.

Po isteku roka predviđenog za podnošenje ponuda naručilac ne može da menja niti da dopunjuje konkursnu dokumentaciju.

5. Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke

Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke dobara

Član 33.

Osnovica za izračunavanje procenjene vrednosti javne nabavke dobara određuje se na sledeći način:

1) u slučaju kada je predmet ugovora kupovina, zakup ili lizing i kada je rok na koji se ugovor zaključuje 12 meseci ili kraći, uzima se ukupna procenjena vrednost ugovora za sve vreme njegovog trajanja, a kada je rok duži od 12 meseci, ukupna procenjena vrednost ugovora uključuje procenjenu vrednost za prvih 12 meseci i procenjenu vrednost za preostali period do isteka roka;

2) u slučaju kad se ugovor iz stava 1. tačka 1) ovog člana zaključuje na neodređeni rok, kao i u slučaju kad postoji neizvesnost u pogledu roka na koji se ugovor zaključuje, uzima se mesečna procenjena vrednost ugovora pomnožena sa 48.

U slučaju periodičnih ugovora, kao i ugovora koje je potrebno obnoviti po isteku određenog roka, procenjena vrednost javne nabavke određuje se na osnovu stvarne ukupne vrednosti sličnih ugovora zaključenih tokom prethodne budžetske godine ili tokom prethodnih 12 meseci, usklađene sa očekivanim promenama u pogledu količine ili vrednosti dobara čije je pribavljanje predmet ugovora u toku 12 meseci koji počinju da teku od dana prvobitnog zaključenja ugovora ili na osnovu procenjene ukupne vrednosti tokom 12 meseci nakon prve isporuke, ili tokom trajanja ugovora ukoliko je trajanje ugovora duže od 12 meseci.

Određivanje vrednosti javne nabavke usluga

Član 34.

Pri izračunavanju procenjene vrednosti javne nabavke usluga, naručilac mora u vrednost usluge da uračuna i sve troškove vezane za uslugu koje će imati ponuđač.

Kod pojedinih usluga naručilac uzima u obzir sledeće iznose:

1) za usluge osiguranja – visinu premije, kao i druge vrste plaćanja koje terete uslugu;

2) za bankarske i druge finansijske usluge (osim za usluge kredita) – naknade, provizije, kao i druge vrste plaćanja koje terete uslugu;

3) za arhitektonske usluge, industrijski dizajn, prostorno planiranje i sl. – naknadu ili proviziju.

Procenjenu ugovorenu vrednost kredita naručilac određuje po metodologiji propisanoj od strane Narodne banke Srbije.

Ako naručilac ne može da odredi procenjenu vrednost usluge zbog dužine trajanja ugovora, vrednost usluge određuje se na način predviđen u članu 33. stav 1. ovog zakona.

Određivanje vrednosti javne nabavke radova

Član 35.

Procenjena vrednost javne nabavke radova određuje se tako što ukupna vrednost radova predstavlja osnovicu za izračunavanje vrednosti javne nabavke radova.

Pri određivanju procenjene vrednosti javne nabavke radova naručilac u vrednost radova uključuje i vrednost svih dobara i usluga koji su neophodni za izvršenje ugovora o nabavci radova.

U procenjenu vrednost javne nabavke radova ne može se uračunavati vrednost dobara i usluga koji nisu neophodni za izvršenje ugovora.

Određivanje vrednosti javne nabavke po partijama

Član 36.

Predmet javne nabavke može da se oblikuje u više posebnih istovrsnih celina (partija), tako da se svaka celina može ugovarati zasebno.

Kad je predmet javne nabavke oblikovan po partijama, pri određivanju vrednosti te nabavke u obzir se uzima vrednost svih partija za period za koji se zaključuje ugovor.

Ponuđač može da podnese ponudu za jednu ili više partija. Ponuda mora da obuhvati najmanje jednu celokupnu partiju.

Ponuđač je dužan da u ponudi navede da li se ponuda odnosi na celokupnu nabavku ili samo na određene partije.

U slučaju da ponuđač podnese ponudu za dve ili više partija, ona mora biti podneta tako da se može ocenjivati za svaku partiju posebno.

Način određivanja vrednosti javne nabavke

Član 37.

Naručilac ne može izabrati način određivanja vrednosti javne nabavke kojim bi se zbog niže procenjene vrednosti izbeglo javno oglašavanje.

Procenjena vrednost javne nabavke iskazuje se u ukupnom iznosu bez poreza na dodatu vrednost.

6. Opšta pravila o određivanju tehničkih elemenata javne nabavke

Tehničke specifikacije

Član 38.

Tehničke specifikacije su obavezan deo konkursne dokumentacije.

Naručilac je dužan da navede tehničke specifikacije u konkursnoj dokumentaciji koja se odnosi na svaku pojedinačnu javnu nabavku.

Naručilac određuje tehničke specifikacije:

1) sa pozivom na srpske, evropske, međunarodne ili druge standarde i srodna dokumenta, tako da svako pozivanje mora da bude praćeno rečima „ili ekvivalentno” ili

2) u vidu željenih funkcionalnih karakteristika ili zahteva za izvršenje posla, koji moraju biti dovoljno precizni i jasni kako bi ponuđači mogli da pripreme svoje ponude, a naručioci da nabave dobra, usluge ili radove koji su u skladu sa njihovim objektivnim potrebama.

Prilikom određivanja tehničkih specifikacija u konkursnoj dokumentaciji naručilac je dužan da propiše obavezno poštovanje tehničkih standarda pristupačnosti za osobe sa invaliditetom.

U slučaju određivanja tehničke specifikacije na način predviđen stavom 3. tačka 1) ovog člana, naručilac ne može da odbije ponudu na osnovu toga što ponuđena dobra, usluge ili radovi ne ispunjavaju postavljene uslove u pogledu traženog standarda, ukoliko ponuđač ponudi odgovarajuće dokaze da rešenja koja nudi na suštinski ekvivalentan način ispunjavaju uslove iz traženog standarda.

Izuzetno od odredbe stava 3. tačka 1) ovog člana, ako se tehnički propis poziva na srpski standard, takav standard je obavezan i primenjuje se kao tehnički propis, bez navođenja reči „ili ekvivalentno”.

Nadležno ministarstvo će utvrditi da li postoje tehnički propisi i standardi iz stava 6. ovog člana.

U slučaju iz stava 6. ovog člana naručilac je dužan da prihvati i drugi standard koji ispunjava zahteve srpskog standarda, kao i dokaze koji to potvrđuju.

Korišćenje tehničkih specifikacija

Član 39.

Naručilac ne može da koristi niti da se poziva na tehničke specifikacije koje označavaju dobra, usluge ili radove određene proizvodnje, izvora ili gradnje, ako bi takvim označavanjem mogao dati prednost određenom ponuđaču ili bi mogao neopravdano eliminisati ostale.

Naručilac ne može da u konkursnu dokumentaciju uključi bilo koju odredbu koja bi za posledicu imala davanje prednosti ili eliminaciju pojedinih ponuđača, na način iz stava 1. ovog člana, osim ako takva specifikacija nije opravdana sa stanovišta predmeta ugovora.

Naručilac ne može u konkursnoj dokumentaciji da naznači bilo koji pojedinačni robni znak, patent ili tip, niti posebno poreklo ili proizvodnju.

Kada naručilac ne može u konkursnoj dokumentaciji da opiše predmet ugovora na način da specifikacije budu dovoljno razumljive ponuđačima, navođenje elemenata poput robnog znaka, patenta, tipa ili proizvođača mora biti praćeno rečima „ili ekvivalentno”.

Ocenjivanje usaglašenosti

Član 40.

Dokaz o usaglašenosti dobara, usluga ili radova sa tehničkim specifikacijama može biti deklaracija o usaglašenosti, sertifikat, akreditacija i drugi rezultati ocenjivanja usaglašenosti prema standardima i srodnim dokumentima za ocenjivanje usaglašenosti ili bilo koje drugo odgovarajuće sredstvo kojim ponuđač dokazuje usaglašenost ponude sa tehničkom specifikacijom.

Dokaz o usaglašenosti usluge sa tehničkim specifikacijama može biti deklaracija o usaglašenosti, sertifikat, i drugi rezultati ocenjivanja usaglašenosti prema standardima i srodnim dokumentima za ocenjivanje usaglašenosti.

Sadržina tehničkih specifikacija, odnosno projektne dokumentacije

Član 41.

Tehničke specifikacije i projektna dokumentacija, u smislu ovog zakona, predstavljaju tehničke zahteve koji su obavezni sastavni deo konkursne dokumentacije u kojima su predviđene karakteristike radova, materijala, proizvoda, dobara ili usluga. One moraju omogućiti da se radovi, materijali, proizvodi, dobra ili usluge koji se nabavljaju opišu na način koji je objektivan i koji odgovara potrebama naručioca.

Tehničke specifikacije mogu da sadrže zahteve u pogledu kvaliteta, performansi, sigurnosti ili dimenzija materijala, proizvoda, dobara ili usluga, radi obezbeđivanja kvaliteta, terminologije, oznaka, testiranja i metoda testiranja, pakovanja, obeležavanja i etiketiranja.

U slučaju nabavke građevinskih radova, tehničke specifikacije mogu sadržati i propise o nacrtima i obračunu troškova, probi, inspekciji i uslovima preuzimanja, kao i o tehnicima ili metodi gradnje.

Standardi

Član 42.

Standard iz čl. 38. i 40. ovog zakona jeste dokument utvrđen konsenzusom i donet od priznatog tela, u kojem se za opštu i višekratnu upotrebu utvrđuju pravila, smernice ili karakteristike za aktivnosti ili njihove rezultate radi postizanja optimalnog nivoa uređenosti u određenoj oblasti.

Srodni dokument iz čl. 38. i 40. ovog zakona jeste dokument koji je donela organizacija za standardizaciju i koji je dostupan javnosti, a ne ispunjava uslove da bude donet kao srpski standard.

Standard iz stava 1. ovog člana može da bude:

1. međunarodni standard, kao standard koji je donela međunarodna organizacija (međunarodno telo) za standardizaciju i koji je dostupan javnosti;
2. evropski standard, kao standard koji su usvojile evropske organizacije za standardizaciju i koji je dostupan javnosti;
3. srpski standard, kao standard koji je donela organizacija za standardizaciju Republike Srbije i koji je dostupan javnosti;
4. drugi standardi, kao standardi koji mogu biti prihvaćeni po različitim osnovima (npr. granski standardi, standardi preduzeća i dr.).

Navođenje bitnih zahteva i troškovi naknade za korišćenje patenata

Član 43.

Bitni zahtevi koji nisu uključeni u važeće tehničke norme i standarde, a koji se odnose na bezbednost i druge okolnosti od opšteg interesa, moraju da se primenjuju i da se izričito navedu u konkursnoj dokumentaciji.

Naručilac može da navede u konkursnoj dokumentaciji da naknadu za korišćenje patenata, kao i odgovornost za povredu zaštićenih prava intelektualne svojine trećih lica, snosi ponuđač.

7. Uslovi za učešće u postupku javne nabavke

Obavezni uslovi za učešće

Član 44.

Naručilac u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji objavljuje uslove koje ponuđač mora da ispuni da bi mogao da učestvuje u postupku javne nabavke.

Pravo na učešće u postupku ima ponuđač ako:

- 1) je registrovan kod nadležnog organa, odnosno upisan u odgovarajući registar;
- 2) je osnovan i za obavljanje delatnosti koja je predmet javne nabavke;
- 3) mu u roku od dve godine pre objavljivanja javnog poziva nije izrečena pravnosnažna sudska ili upravna mera zabrane obavljanja delatnosti koja je predmet javne nabavke;
- 4) je izmirio dospelu poreze i druge javne dažbine u skladu sa propisima Republike Srbije ili strane države kada ima sedište na njenoj teritoriji;
- 5) ima važeću dozvolu nadležnog organa za obavljanje delatnosti koja je predmet javne nabavke, ako je takva dozvola predviđena posebnim propisom;
- 6) raspolaže neophodnim finansijskim i poslovnim kapacitetom;
- 7) raspolaže dovoljnim tehničkim i kadrovskim kapacitetom.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji odredi šta smatra neophodnim finansijskim i poslovnim, kao i dovoljnim tehničkim i kadrovskim kapacitetom.

Odredbe stava 2. tač. 6) i 7), kao i stava 3. ovog člana ne primenjuju se u slučaju javne nabavke finansijske usluge kredita, kada se kao ponuđač javlja poslovna banka i kada je banka u obavezi da garantuje tajnost podataka o svojim klijentima u skladu sa zakonom kojim se reguliše poslovanje banaka.

Naručilac može da odredi i druge dodatne uslove za učešće u postupku javne nabavke, posebno ukoliko se odnose na socijalna i ekološka pitanja.

Naručilac određuje uslove za učešće u postupku tako da ti uslovi ne diskriminišu ponuđače i da su u logičkoj vezi sa predmetom javne nabavke.

Naručilac može da odredi dodatne uslove u pogledu ispunjavanja obaveza koje ponuđač ima prema svojim podizvođačima ili dobavljačima.

Naručilac može u konkursnoj dokumentaciji da navede ovlašćeni organ koji će davati potrebna obaveštenja u pogledu obaveza koje treba ispuniti da bi se zadovoljili zahtevi iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada.

U slučaju iz stava 8. ovog člana naručilac je dužan da od ponuđača ili kandidata zahteva da pri sastavljanju svojih ponuda izričito navedu da su poštovali obaveze koje proizlaze iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na fizička lica kao ponuđače.

Dokazivanje ispunjenosti uslova

Član 45.

Ispunjenost uslova iz člana 44. stav 2. ovog zakona ponuđač dokazuje dostavljanjem sledećih dokaza uz ponudu:

- 1) izvoda iz registra nadležnog organa;
- 2) osnivačkog akta ponuđača;
- 3) potvrde nadležnog organa kojom dokazuje da mu nije izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti;
- 4) potvrde nadležnog poreskog organa ili potvrde nadležnog organa da se ponuđač nalazi u postupku privatizacije;
- 5) važeće dozvole za obavljanje odgovarajuće delatnosti, izdate od strane nadležnog organa.

Ispunjenost uslova iz člana 44. stav 2. tač. 6) i 7) i člana 44. stav 5. ovog zakona ponuđač dokazuje dostavljanjem sledećih dokaza uz ponudu:

1) bilansa stanja sa mišljenjem ovlašćenog revizora ili izvoda iz tog bilansa stanja, odnosno iskaza o ponuđačevim ukupnim prihodima od prodaje i prihodima od proizvoda, radova ili usluga, na koje se ugovor o javnoj nabavci odnosi - najduže za prethodne tri obračunske godine, kao i mišljenje ili iskaze banaka ili drugih specijalizovanih institucija odnosno dokaze koji su navedeni u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji. Naručilac je dužan da u javnom pozivu ili u konkursnoj dokumentaciji navede koji je dokaz iz ove tačke izabrao i koje druge dokaze koji dokazuju finansijski i poslovni kapacitet ponuđač treba da priloži;

2) jedan ili više dokaza primerenih predmetu ugovora, količini i nameni, kao što je:

(a) spisak najvažnijih isporučenih dobara, izvedenih radova ili pruženih usluga za period od prethodnih pet godina za radove, odnosno tri godine za dobra i usluge, sa iznosima, datumima i listama kupaca odnosno naručilaca. Ako su kupci odnosno naručiocci, subjekti koji se u smislu ovog zakona smatraju naručiocem, dokaz mora biti u obliku potvrde, izdate ili potpisane od strane nadležnog organa, a ako su kupci, odnosno naručiocci ostala pravna lica odnosno preduzetnici, potvrdu izdaje ili potpisuje taj kupac odnosno taj naručilac,

(b) opis ponuđačeve tehničke opremljenosti i aparature, mera za obezbeđivanje kvaliteta i kapaciteta za istraživanje i razvoj,

(v) izjava o ključnom tehničkom osoblju i drugim ekspertima koji rade za ponuđača, koji će biti odgovorni za izvršenje ugovora, kao i o licima odgovornim za kontrolu kvaliteta,

(g) uzorak, opis ili fotografija proizvoda i opisa radova ili usluga koje će ponuđač izvesti odnosno pružiti. U slučaju sumnje, naručilac može da zahteva dokaz o autentičnosti uzoraka, opisa ili fotografija,

(d) deklaracija o usaglašenosti, sertifikat, akreditacija i drugi rezultati ocenjivanja usaglašenosti prema standardima i srodnim dokumentima za ocenjivanje usaglašenosti ili bilo koje drugo odgovarajuće sredstvo kojim ponuđač dokazuje usaglašenost ponude sa tehničkom specifikacijom ili standardima traženim u konkursnoj dokumentaciji.

Dokazi o ispunjenosti uslova iz člana 44. ovog zakona mogu se dostavljati u neoverenim kopijama.

Ponuđač čija ponuda je ocenjena kao najpovoljnija je dužan da u primerenom roku koji odredi naručilac, koji ne može biti duži od tri dana od dana prijema pismenog poziva naručioca, dostavi original ili overenu kopiju dokaza o ispunjenosti uslova iz člana 44. ovog zakona.

Naručilac je dužan da poziv iz stava 4. ovog člana uputi pre donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude ponuđaču čija je ponuda ocenjena kao najpovoljnija.

Ukoliko ponuđač čija je ponuda ocenjena kao najpovoljnija ne dostavi original ili overenu kopiju dokaza u roku iz stava 4. ovog člana, naručilac će njegovu ponudu odbiti kao neispravnu.

Dokaz iz stava 1. tačka 3) ovog člana mora biti izdat posle dana objavljivanja javnog poziva, odnosno dana kada je poslat poziv za podnošenje ponuda.

Dokaz iz stava 1. tačka 4) ovog člana može biti izdat i pre objavljivanja javnog poziva, ako od dana njegovog izdavanja do dana objavljivanja javnog poziva, odnosno do dana slanja poziva za dostavljanje ponuda, nije proteklo više od šest meseci.

Ako ponuđač ima sedište u drugoj državi, naručilac može da proveri da li su dokumenti kojima ponuđač dokazuje ispunjenost traženih uslova izdati od strane nadležnih organa te države.

Ponuđač je dužan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet dana od dana nastanka promene u bilo kojem od podataka iz ovog člana, o toj promeni pismeno obavesti naručioca i da je dokumentuje na propisani način.

Stručne reference kao uslov za učešće i poverljivost pribavljenih podataka

Član 46.

Ako naručilac zahteva da se prilože stručne reference kao uslov za učešće u postupku javne nabavke, dužan je da u javnom pozivu ili pozivu za podnošenje ponude i u konkursnoj dokumentaciji navede koje stručne preporuke (reference) ponuđači moraju pribaviti.

Naručilac je dužan da dosledno poštuje zakonite interese ponuđača, štiteći njihove tehničke i poslovne tajne.

Naručilac može da koristi pribavljene podatke samo za potrebe konkretne javne nabavke.

Ponuđač je odgovoran za autentičnost stručnih referenci iz stava 1. ovog člana.

Negativne reference

Član 47.

Naručilac može da odbije ponudu ukoliko poseduje dokaz koji potvrđuje da ponuđač nije ispunjavao svoje obaveze po ranije zaključenim ugovorima o javnim nabavkama koji su se odnosili na isti predmet nabavke, za period od prethodnih pet godina za radove, odnosno tri godine za dobra i usluge.

Dokaz iz stava 1. ovog člana može biti:

- 1) pravnosnažna sudska presuda;
- 2) isprava o realizovanom sredstvu obezbeđenja ispunjenja ugovornih obaveza;
- 3) izveštaj nadzornog organa o izvedenim radovima;
- 4) izjava o raskidu ugovora zbog neispunjenja obaveza data na način i pod uslovima predviđenim zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi;
- 5) drugi relevantan dokaz koji je od značaja za uredno ispunjenje obaveza po ranije zaključenim ugovorima o javnim nabavkama.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede vrstu relevantnog dokaza iz stava 2. tačka 5) ovog člana.

Izjava ponuđača

Član 48.

Ako se u državi u kojoj ponuđač ima sedište ne izdaju dokazi iz člana 45. ovog zakona, ponuđač može, umesto dokaza, priložiti svoju pismenu izjavu, datu pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, odnosno izjavu overenu pred sudskim ili upravnim organom, notarom ili drugim nadležnim organom te države.

Naručilac je dužan da proveriti da li su ispunjeni uslovi za primenu stava 1. ovog člana.

8. Uslovi za podizvođače i učesnike u zajedničkoj ponudi

Ispunjenost uslova od strane podizvođača

Član 49.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji zahteva od ponuđača da u ponudi navede da li će izvršenje nabavke delimično poveriti podizvođaču.

Ako ponuđač u ponudi navede da će delimično izvršenje nabavke poveriti podizvođaču, dužan je da navede naziv podizvođača, a ukoliko ugovor između naručioca i ponuđača bude zaključen, taj podizvođač će biti naveden u ugovoru.

Ponuđač u potpunosti odgovara naručiocu za izvršenje ugovorene nabavke, bez obzira na broj podizvođača.

Ponuđač je dužan da naručiocu, na njegov zahtev, omogući pristup kod podizvođača radi utvrđivanja ispunjenosti uslova.

Ponuđač je dužan da za podizvođače dostavi dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 44. stav 2. tač. 1) do 5) ovog zakona na način određen članom 45. ovog zakona.

Ponuđač je dužan da za podizvođače dostavi dokaze o ispunjenosti ostalih uslova iz člana 44. ovog zakona na način određen konkursnom dokumentacijom.

Ispunjenost uslova u zajedničkoj ponudi

Član 50.

Ponudu može podneti grupa ponuđača.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručilac ne može od grupe ponuđača da zahteva da se povezuju u određeni pravni oblik kako bi mogli da podnesu zajedničku ponudu.

Ako zajednička ponuda bude ocenjena kao najpovoljnija ponuda, naručilac može pre zaključenja ugovora da traži od grupe ponuđača da podnesu pravni akt kojim se obavezuju na zajedničko izvršenje nabavke, ako je to neophodno za uspešno izvršenje javne nabavke.

Pravnim aktom iz stava 3. ovog člana precizira se odgovornost svakog ponuđača iz grupe ponuđača za izvršenje ugovora.

Ponuđači iz grupe ponuđača odgovaraju neograničeno solidarno prema naručiocu.

Naručilac može da traži od pravnih lica iz grupe ponuđača da u ponudama ili u prijavama za priznavanje kvalifikacije navedu imena i odgovarajuće profesionalne kvalifikacije lica koja će biti odgovorna za izvršenje ugovora.

Svaki ponuđač iz grupe ponuđača mora da ispuni uslove iz člana 44. stav 2. tač. 1) do 5) ovog zakona, što dokazuje dostavljanjem dokaza iz člana 45. ovog zakona, a ostale uslove iz člana 44. ovog zakona ispunjavaju zajedno.

9. Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude

Određivanje kriterijuma

Član 51.

Naručilac je dužan da objavi isti kriterijum i elemente kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji.

Elementi kriterijuma na osnovu kojih naručilac bira najpovoljniju ponudu u konkursnoj dokumentaciji moraju biti opisani i vrednovani, ne smeju biti diskriminatorni i moraju stajati u logičkoj vezi sa sadržinom javne nabavke.

Naručilac u konkursnoj dokumentaciji navodi, opisuje i vrednuje kriterijum i sve elemente kriterijuma koje namerava da primeni, a posebno navodi metodologiju za dodelu pondera za svaki elemenat kriterijuma koja će omogućiti naknadnu objektivnu proveru ocenjivanja ponuda.

Naručilac će u konkursnoj dokumentaciji odrediti elemente kriterijuma na osnovu kojih će izvršiti izbor najpovoljnije ponude u situaciji kada postoje dve ili više ponuda sa jednakim brojem pondera.

Pri ocenjivanju ponuda naručilac je dužan da primenjuje samo onaj kriterijum i elemente kriterijuma koji su sadržani u konkursnoj dokumentaciji, i to na način kako su opisani i vrednovani.

Vrste kriterijuma

Član 52.

Kriterijumi za ocenjivanje ponude su:

- 1) ekonomski najpovoljnija ponuda ili
- 2) najniža ponuđena cena.

Kriterijum ekonomski najpovoljnije ponude zasniva se na različitim elementima kriterijuma u zavisnosti od predmeta javne nabavke, kao što su:

- 1) ponuđena cena;
- 2) uslovi plaćanja;
- 3) rok isporuke ili izvršenja usluge ili radova;
- 4) tekući troškovi;
- 5) troškovna ekonomičnost;
- 6) kvalitet;
- 7) tehničke i tehnološke prednosti;
- 8) post-prodajno servisiranje i tehnička pomoć;
- 9) garantni period i vrsta garancija;

- 10) obaveze u pogledu rezervnih delova;
- 11) post-garancijsko održavanje;
- 12) estetske i funkcionalne karakteristike i dr.

Uslovi za učešće iz člana 44. ovog zakona ne mogu biti određeni kao elementi kriterijuma.

Svakom elementu kriterijuma naručilac u konkursnoj dokumentaciji određuje relativni značaj (ponder), tako da zbir pondera iznosi 100.

Izbor između dostavljenih ponuda primenom kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude naručilac sprovodi tako što ih rangira na osnovu pondera određenih za elemente kriterijuma.

U slučaju primene kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude, a u situaciji kada postoje ponude domaćeg i stranog ponuđača koji pružaju usluge ili izvode radove, naručilac mora izabrati ponudu najpovoljnijeg domaćeg ponuđača pod uslovom da razlika u konačnom zbiru pondera između najpovoljnije ponude stranog ponuđača i najpovoljnije ponude domaćeg ponuđača nije veća od 20 u korist ponude stranog ponuđača.

U slučaju primene kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude, a u situaciji kada postoje ponude ponuđača koji nude dobra domaćeg porekla i ponude ponuđača koji nude dobra stranog porekla, naručilac mora kao najpovoljniju ponudu izabrati ponudu ponuđača koji nudi dobra domaćeg porekla pod uslovom da razlika u konačnom zbiru pondera između najpovoljnije ponude ponuđača koji nudi dobra stranog porekla i najpovoljnije ponude ponuđača koji nudi dobra domaćeg porekla nije veća od 20 u korist ponude ponuđača koji nudi dobra stranog porekla.

Izbor između dostavljenih ponuda primenom kriterijuma najniže ponuđene cene zasniva se na najnižoj ceni kao jedinom kriterijumu.

U slučaju primene kriterijuma najniže ponuđene cene, a u situaciji kada postoje ponude domaćeg i stranog ponuđača koji pružaju usluge ili izvode radove, naručilac mora izabrati ponudu domaćeg ponuđača pod uslovom da njegova ponuđena cena nije veća od 20 % u odnosu na najnižu ponuđenu cenu stranog ponuđača.

U slučaju primene kriterijuma najniže ponuđene cene, a u situaciji kada postoje ponude ponuđača koji nude dobra domaćeg porekla i ponude ponuđača koji nude dobra stranog porekla, naručilac mora izabrati ponudu ponuđača koji nudi dobra domaćeg porekla pod uslovom da njegova ponuđena cena nije preko 20 % veća u odnosu na najnižu ponuđenu cenu ponuđača koji nudi dobra stranog porekla.

Odredbe st. 6, 7, 9. i 10. ovog člana primenjuju se i na javnu nabavku oblikovanu po partijama.

Prednost data domaćim ponuđačima u st. 6, 7, 9. i 10. ovog člana u postupcima javnih nabavki u kojima učestvuju ponuđači iz država potpisnica Sporazuma o slobodnoj trgovini u centralnoj Evropi (CEFTA 2006) primenjivaće se shodno odredbama tog sporazuma.

Ministar nadležan za poslove finansija bliže uređuje dokaze o ispunjenosti uslova iz st. 6, 7, 9. i 10. ovog člana.

10. Ponuda u postupku javne nabavke

Podnošenje ponude

Član 53.

Ponuđač ponudu podnosi neposredno, putem pošte ili u elektronskom obliku u skladu sa članom 54. ovog zakona.

Ponuđač može da podnese samo jednu ponudu.

Ponuđač koji je samostalno podneo ponudu ne može istovremeno da učestvuje u zajedničkoj ponudi ili kao podizvođač.

U roku za podnošenje ponude ponuđač može da izmeni, dopuni ili opozove svoju ponudu, na način koji je određen za podnošenje ponude.

Podnošenje elektronske ponude i sprovođenje elektronske licitacije

Član 54.

Ponuđač ponudu može podneti u elektronskom obliku ukoliko naručilac u konkursnoj dokumentaciji odredi takvu mogućnost. Takva ponuda mora da ima zaštitu elektronskog potpisa, a potpis mora biti overen kvalifikacionom potvrdom. Elektronska ponuda mora da ima vremensku oznaku.

Informacioni sistem naručioca mora da obezbedi tehnološki nezavisan prijem ponuda i uvid u ponude tek po isteku roka za prijem ponuda.

Ministar nadležan za poslove finansija posebnim aktom bliže uređuje način postupanja sa elektronskim ponudama i način sprovođenja elektronske licitacije.

Važenje ponude

Član 55.

Rok važenja ponude obavezno se navodi u ponudi i ne može biti kraći od 60 dana od dana otvaranja ponuda.

Naručilac može, u slučaju isteka roka važenja ponude, u pisanom obliku da zatraži od ponuđača produženje roka važenja ponude.

Ponuđač koji prihvati zahtev za produženje roka važenja ponude ne može menjati ponudu.

Ponude sa varijantama

Član 56.

Ako je kriterijum za izbor najpovoljnije ponude ekonomski najpovoljnija ponuda, naručilac će uzeti u obzir varijante podnete od strane ponuđača koje ispunjavaju minimum zahteva iz naručiočevih tehničkih specifikacija.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede minimalne tehničke specifikacije koje se moraju poštovati u ponudi sa varijantama.

Ako ponuda sa varijantama nije dozvoljena, naručilac je dužan da to posebno naglasi u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji.

Neuobičajeno niska cena

Član 57.

Naručilac može da odbije ponudu zbog neuobičajeno niske cene.

Ako ponuda sadrži neuobičajeno nisku cenu, naručilac je dužan da u pisanom obliku zahteva detaljno obrazloženje svih njenih sastavnih delova koje smatra merodavnim, a naročito navode u pogledu ekonomike načina gradnje, proizvodnje ili izabranih tehničkih rešenja, u pogledu izuzetno povoljnih uslova koji ponuđaču stoje na raspolaganju za izvršenje ugovora ili u pogledu originalnosti proizvoda, usluga ili radova koje ponuđač predlaže.

Naručilac je dužan da ponuđaču u slučaju iz stava 2. ovog člana odredi primeren rok za odgovor koji ne može biti duži od 20 dana od dana prijema zahteva.

Naručilac je dužan da po dobijanju obrazloženja proveri merodavne sastavne elemente ponude iz stava 2. ovog člana.

Naručilac naročito proverava ispunjenje obaveza koje proizlaze iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada od strane ponuđača ili kandidata ako neuobičajeno niska cena proizlazi iz nepridržavanja ovih propisa.

Dodatna objašnjenja, kontrola i dopuštene ispravke

Član 58.

Naručilac može da zahteva od ponuđača dodatna objašnjenja koja će mu pomoći pri pregledu, vrednovanju i upoređivanju ponuda, a može da vrši i kontrolu (uvid) kod ponuđača odnosno njegovog podizvođača.

Naručilac ne može da zahteva, dozvoli ili ponudi promenu u sadržini ponude, uključujući promenu cene, a posebno ne može da zahteva, dozvoli ili ponudi takvu promenu koja bi neispravnu ponudu učinila ispravnom.

Naručilac može, uz saglasnost ponuđača, da izvrši ispravke računskih grešaka uočenih prilikom razmatranja ponude po okončanom postupku otvaranja ponuda.

U slučaju javne nabavke čija je vrednost veća od 300.000.000 dinara, ponuđač je dužan da naručiocu podnese ponudu i kopiju ponude u dve odvojene koverta.

Za identičnost ponude i kopije jemči ponuđač.

Ponuda se otvara u skladu sa odredbama ovog zakona, a kopija ponude se neotvorena istovremeno i neposredno dostavlja Republičkoj komisiji za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

Ako se ne podnese zahtev za zaštitu prava, deponovana kopija se vraća ponuđaču odmah po isteku roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava.

Ako ponuđač podnese zahtev za zaštitu prava ponuđača, deponovana kopija se vraća ponuđaču odmah po okončanju postupka za zaštitu prava.

Naručilac može da zahteva od ponuđača ili kandidata da u roku koji nije duži od 20 dana podnese dodatne dokaze o ispunjavanju uslova, ali samo u slučaju kada ponuđač ili kandidat nije mogao da pribavi tražena dokumenta zbog toga što ona do trenutka podnošenja ponude nisu mogla biti izdata po propisima države u kojoj ponuđač ili kandidat ima sedište.

U slučaju iz stava 9. ovog člana, naručilac će da navede koji dodatni dokazi i dokumenti moraju biti priloženi.

11. Rokovi u postupku javne nabavke

Rok za podnošenje ponuda

Član 59.

Naručilac je dužan da u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji odredi rok u kojem bi trebalo podneti ponude.

Rok za podnošenje ponuda određen u javnom pozivu mora biti isti kao i rok za podnošenje ponuda određen u konkursnoj dokumentaciji.

Određivanjem roka iz stava 2. ovog člana smatra se određivanje dana i sata do kojeg se ponude mogu podnositi.

Po isteku roka za podnošenje ponuda ponuđač ne može povući niti menjati ponudu, a ukoliko to ipak učini ili ukoliko ne potpiše ugovor kada je njegova ponuda izabrana, naručilac je ovlašćen da unovči garanciju datu uz ponudu.

Računanje rokova

Član 60.

Rokovi za podnošenje ponuda računaju se od dana kada je javni poziv za javnu nabavku objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije”, odnosno od dana kada je poziv za podnošenje ponuda poslat ponuđačima.

Blagovremena ponuda

Član 61.

Blagovremenom ponudom smatra se ponuda primljena od strane naručioca u roku određenom za podnošenje ponuda.

Naručilac je dužan da po prijemu određene ponude naznači datum i sat njenog prijema i da ponuđaču, na njegov zahtev, izda potvrdu o prijemu.

Ako je ponuda podneta po isteku roka za podnošenje ponuda, smatraće se neblagovremenom, a naručilac će je po okončanju postupka otvaranja ponuda vratiti neotvorenu ponuđaču, sa naznakom da je podneta neblagovremeno.

Određivanje roka za podnošenje ponuda

Član 62.

Rok za podnošenje ponuda mora biti primeren vremenu potrebnom za pripremu ispravne ponude.

Ako se za pripremu ponude zahteva pregled obimne konkursne dokumentacije ili obimnih tehničkih specifikacija, obilazak lokacije i sl. naručilac će predvideti mogućnost produženja roka.

Opšti rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku

Član 63.

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku ne može biti kraći od 30 dana od dana kada je javni poziv objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Skraćeni rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku

Član 64.

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku može biti kraći od roka iz člana 63. ovog zakona, ali ne može biti kraći od 22 dana od dana kada je javni poziv objavljen, ako je naručilac u skladu sa članom 71. ovog zakona:

- 1) objavio prethodni raspis o nameri da sprovede postupak javne nabavke;
- 2) prethodni raspis objavio u roku od najmanje 30 dana, a najviše 12 meseci pre nego što je javni poziv objavljen;
- 3) u prethodnom raspisu objavio sve informacije koje je imao na raspolaganju u momentu slanja tog raspisa.

Rokovi za podnošenje prijave u restriktivnom postupku i ponuda u pregovaračkom postupku

Član 65.

Rok za podnošenje prijave za učestvovanje u restriktivnom postupku, odnosno ponuda u pregovaračkom postupku sa objavljivanjem javnog poziva, ne može biti kraći od 25 dana od dana kada je javni poziv objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Određivanje opšteg roka za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku

Član 66.

Rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku ne može biti kraći od 30 dana od dana kada je naručilac poslao pismeni poziv.

Skraćeni rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku

Član 67.

Rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku može biti kraći od roka iz člana 66. ovog zakona, ali ne može biti kraći od 22 dana od dana kada je naručilac poslao pismeni poziv ako je naručilac:

- 1) objavio prethodni raspis o nameri da sprovede postupak javne nabavke;
- 2) prethodni raspis objavio u roku od najmanje 30 dana, a najviše 12 meseci pre nego što je javni poziv objavljen;
- 3) u prethodnom raspisu objavio sve informacije koje je imao na raspolaganju u momentu slanja tog raspisa.

Uslovi za dodatno skraćenje rokova u restriktivnom postupku

Član 68.

Ako u restriktivnom postupku zbog hitnosti nije moguće postupiti u rokovima iz čl. 65, 66. i 67. ovog zakona, naručilac može da odredi sledeće rokove:

- 1) rok za podnošenje prijave za učestvovanje u postupku ne može biti kraći od 15 dana od dana kada je javni poziv objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije”;

2) rok za podnošenje ponude ne može biti kraći od deset dana od dana kada je naručilac poslao pisani poziv, osim u slučaju sprovođenja restriktivnog postupka na osnovu člana 22. stav 3. ovog zakona kada naručilac određuje primereni rok.

12. Oglasi o javnoj nabavci

Način objavljivanja oglasa

Član 69.

Oglasi o javnim nabavkama objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije” u roku od 15 dana od dana dostavljanja zahteva naručioca za objavljivanje oglasa, osim u slučaju sprovođenja pregovaračkog postupka bez objavljivanja javnog poziva iz člana 24. stav 1. tačka 4) ovog zakona kada se obaveštenje o izboru najpovoljnije ponude objavljuje u roku od pet dana od dana dostavljanja zahteva.

Ako je vrednost javne nabavke za dobra, usluge ili radove iznad limita utvrđenog Zakonom o budžetu Republike Srbije za nabavke male vrednosti, oglasi se objavljuju na Portalu javnih nabavki.

Naručioci mogu na Portalu javnih nabavki objaviti oglase za nabavke male vrednosti.

Svi oglasi o javnim nabavkama objavljuju se na srpskom jeziku.

Ukoliko vrednost nabavke prelazi 150.000.000 dinara za dobra i usluge, odnosno 300.000.000 dinara za radove, oglasi o javnim nabavkama objavljuju se i na jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini.

Vrste oglasa

Član 70.

Vrste oglasa su:

- 1) prethodni raspis;
- 2) javni poziv;
- 3) obaveštenje o izboru najpovoljnije ponude u skladu sa članom 24. stav 2. ovog zakona;
- 4) obaveštenje o zaključenom ugovoru o javnoj nabavci;
- 5) obaveštenje o obustavi postupka javne nabavke.

Prethodni raspis

Član 71.

Za planirane javne nabavke čija je okvirna vrednost veća od 50.000.000 dinara naručilac je dužan da najmanje jednom godišnje objavi prethodni raspis o nameri da sprovede postupak javne nabavke.

Prethodni raspis objavljuje se u roku od najmanje 30 dana, a najviše 12 meseci pre nego što će biti objavljen javni poziv za javnu nabavku.

Javni poziv

Član 72.

Naručilac je dužan da objavi javni poziv za prikupljanje ponuda, odnosno prijava za javnu nabavku u:

- 1) otvorenom postupku;
- 2) prvoj fazi restriktivnog postupka;
- 3) kvalifikacionom postupku;
- 4) pregovaračkom postupku sa objavljivanjem javnog poziva;
- 5) postupku putem konkursa.

Javni poziv iz stava 1. tač. 1), 4) i 5) ovog člana sadrži podatke o naručiocu, predmetu nabavke, uslovima za učestvovanje u postupku, kriterijumu i elementima kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude, vremenu i mestu uvida u konkursnu dokumentaciju, uslovima za preuzimanje konkursne dokumentacije, vremenu i mestu podnošenja ponude, vremenu i mestu otvaranja ponuda, roku za donošenje odluke o izboru najpovoljnije ponude, kao i o imenu osobe za kontakt koja će pružati dodatne informacije.

Javni poziv iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana sadrži podatke o naručiocu, predmetu nabavke, uslovima za priznavanje kvalifikacije, vremenu i mestu uvida u konkursnu dokumentaciju, uslovima za preuzimanje konkursne dokumentacije, vremenu i mestu podnošenja prijave, roku za donošenje odluke o priznavanju kvalifikacije, kao i o imenu osobe za kontakt koja će pružati dodatne informacije.

Javni poziv iz st. 2. i 3. ovog člana može da sadrži i druge podatke neophodne za obaveštavanje ponuđača.

Sadržina poziva za podnošenje ponuda u drugoj fazi restriktivnog postupka

Član 73.

Poziv za podnošenje ponuda u drugoj fazi restriktivnog postupka sadrži podatke o naručiocu, predmetu nabavke, kriterijumu i elementima kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude, vremenu i mestu uvida u konkursnu dokumentaciju, uslovima za preuzimanje konkursne dokumentacije, vremenu i mestu podnošenja ponude, vremenu i mestu otvaranja ponuda, roku za donošenje odluke o izboru najpovoljnije ponude, kao i o adresi naručioca za kontakt na kojoj će se pružati dodatne informacije.

Poziv iz stava 1. ovog člana može da sadrži i druge podatke neophodne za obaveštavanje kandidata.

Obaveštenje o zaključenom ugovoru o javnoj nabavci

Član 74.

Naručilac je dužan da obaveštenje o zaključenom ugovoru o javnoj nabavci dostavi radi objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” u roku od tri dana od dana zaključenja ugovora, kao i da u istom roku to obaveštenje objavi na Portalu javnih nabavki.

13. Otvaranje ponuda i prijava

Javno otvaranje ponuda i prijava

Član 75.

Otvaranje ponuda i prijava je javno.

Izuzetno, naručilac može iz razloga čuvanja poslovne, službene, vojne ili državne tajne odlučiti da postupak otvaranja ponuda i prijava ne bude javan.

Odluku iz stava 2. ovog člana naručilac je dužan da navede prilikom oglašavanja javne nabavke.

Zapisnik o otvaranju ponuda

Član 76.

Naručilac je dužan da o postupku otvaranja ponuda vodi zapisnik u koji se unose naročito sledeći podaci:

- 1) broj pod kojim je ponuda, odnosno prijava, zavedena;
- 2) naziv ponuđača, odnosno šifra ponuđača ako je ponuda podneta u postupku konkursa za nacрте;
- 3) ponuđena cena i eventualni popusti koje nudi ponuđač;
- 4) podaci iz ponude koji su određeni kao elementi kriterijuma;
- 5) nedostaci u ponudama.

Naručilac je dužan da u toku postupka obezbedi čuvanje ponuđačeve poslovne tajne.

Određbe ovog člana shodno se primenjuju i na otvaranje prijava.

Ministar nadležan za poslove finansija bliže uređuje postupak otvaranja ponuda i propisuje obrazac za vođenje zapisnika o otvaranju ponuda.

Dostavljanje zapisnika o otvaranju ponuda

Član 77.

Naručilac je dužan da u roku od tri dana od dana okončanja postupka otvaranja ponuda, odnosno prijava dostavi ponuđačima zapisnik o otvaranju ponuda, odnosno prijava.

14. Izbor najpovoljnije ponude

Član 78.

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke, pošto pregleda ponude, odbije sve neispravne i neodgovarajuće, a može da odbije i neprihvatljive ponude.

Ponude koje nije odbio kao neprihvatljive naručilac ocenjuje primenom elemenata kriterijuma i na osnovu toga ih rangira.

Po sprovedenom ocenjivanju i rangiranju ponuda naručilac bira najpovoljniju ponudu.

Naručilac donosi odluku o izboru najpovoljnije ponude ako je pribavio najmanje jednu ispravnu i odgovarajuću ponudu.

Odluka o obustavi postupka javne nabavke

Član 79.

Naručilac je dužan da obustavi postupak javne nabavke ukoliko nisu ispunjeni uslovi za izbor najpovoljnije ponude iz člana 78. ovog zakona ili za sastavljanje liste kandidata iz člana 22. stav 6. ovog zakona.

Naručilac može da obustavi postupak javne nabavke iz objektivnih i dokazivih razloga, koji se nisu mogli predvideti u vreme pokretanja postupka i koji onemogućavaju da se započeti postupak okonča, odnosno usled kojih je prestala potreba naručioca za predmetnom nabavkom zbog čega se neće ponavljati u toku iste budžetske godine.

Naručilac je dužan da svoju odluku o obustavi postupka javne nabavke pismeno obrazloži, posebno navodeći razloge obustave postupka i da je dostavi ponuđačima u roku od tri dana od dana donošenja odluke.

Naručilac je dužan da obaveštenje o obustavi postupka javne nabavke dostavi radi objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Portalu javnih nabavki, na način propisan članom 69. ovog zakona, u roku od tri dana od dana donošenja odluke o obustavi postupka javne nabavke.

Izveštaj o stručnoj oceni ponuda

Član 80.

Komisija za javnu nabavku dužna je da sastavi pismeni izveštaj o stručnoj oceni ponuda.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana mora da sadrži naročito sledeće podatke:

- 1) naziv i adresu naručioca;
- 2) predmet i vrednost ugovora o javnoj nabavci;
- 3) nazive ponuđača čije su ponude odbijene i razloge za njihovo odbijanje;
- 4) način primene metodologije dodele pondera;
- 5) naziv ponuđača čija je ponuda najpovoljnija, a ako je ponuđač naveo da će nabavku izvršiti uz pomoć podizvođača i svaki deo ugovora koji će izvršiti podizvođač;
- 6) ako je sproveden pregovarački postupak - okolnosti koje opravdavaju primenu tog postupka.

Odluka o izboru najpovoljnije ponude

Član 81.

Na osnovu izveštaja iz člana 80. ovog zakona, naručilac donosi odluku o izboru najpovoljnije ponude u roku određenom u pozivu za podnošenje ponuda.

Odluka o izboru najpovoljnije ponude mora biti obrazložena i mora da sadrži naročito podatke iz člana 80. ovog zakona.

Naručilac je dužan da odluku o izboru najpovoljnije ponude dostavi svim ponuđačima u roku od tri dana od dana donošenja odluke.

Ugovor o javnoj nabavci

Član 82.

Naručilac zaključuje ugovor o javnoj nabavci sa ponuđačem čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija.

Ako ponuđač čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija odbije da zaključi ugovor o javnoj nabavci, naručilac može da zaključi ugovor sa prvim sledećim najpovoljnijim ponuđačem.

Ugovor o javnoj nabavci mora biti zaključen u skladu sa najpovoljnijom ponudom.

Nakon zaključenja ugovora naručilac može da dozvoli promenu cene samo iz objektivnih razloga koji moraju biti određeni u konkursnoj dokumentaciji, odnosno predviđeni posebnim propisima.

Ugovor o javnoj nabavci ne može biti zaključen pre isteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava iz člana 107. ovog zakona.

III. JAVNE NABAVKE U OBLASTIMA VODOPRIVREDE, ENERGETIKE, RUDARSTVA, TELEKOMUNIKACIJA I SAOBRAĆAJA

Naručioci

Član 83.

Naručioci javnih nabavki u oblastima vodoprivrede, energetike, rudarstva, telekomunikacija i saobraćaja jesu naručioci iz člana 3. ovog zakona i lica iz člana 84. ovog zakona, kada nabavljaju dobra, usluge ili radove neophodne za obavljanje delatnosti iz člana 85. ovog zakona.

Na uslove, način i postupak javne nabavke koji u ovom poglavlju nisu posebno uređeni primenjuju se ostale odredbe ovog zakona.

Nosioci posebnih i isključivih prava

Član 84.

Ako Republika Srbija, teritorijalna autonomija ili lokalna samouprava na osnovu posebnog zakona, podzakonskog akta ili drugog propisa dodeli posebna ili isključiva prava za obavljanje delatnosti iz člana 85. ovog zakona licu koje nije naručilac iz člana 3. ovog zakona, imalac takvog prava je dužan da prilikom nabavke dobara, usluga ili radova neophodnih za obavljanje tih delatnosti postupa kao naručilac u smislu odredaba ovog zakona.

Posebno ili isključivo pravo u smislu odredaba ovog zakona je pravo koje dodeljuje Republika Srbija, teritorijalna autonomija ili lokalna samouprava, čiji cilj ili posledica je ograničenje prava obavljanja delatnosti iz člana 85. ovog zakona na ograničen broj lica na istom geografskom području.

Predmet javne nabavke

Član 85.

Predmet javne nabavke u oblastima vodoprivrede, energetike, rudarstva, telekomunikacija i saobraćaja u smislu ovog zakona jeste nabavka dobara, usluga i radova neophodnih za:

1) izgradnju, održavanje i eksploataciju objekata za proizvodnju, transport, odnosno prenos i distribuciju: vode za piće, električne energije, gasa i toplotne energije;

2) istraživanje ili vađenje nafte i gasa, istraživanje ili iskopavanje uglja i ostalih mineralnih sirovina i drugih čvrstih goriva;

3) izgradnju, održavanje i korišćenje objekata u funkciji vazdušnog, rečnog i železničkog saobraćaja, kao i linijskog gradskog i prigradskog prevoza putnika u drumskom saobraćaju koji se obavlja tramvajima, trolejbusima i autobusima;

4) izgradnju, održavanje i korišćenje telekomunikacionih mreža i kapaciteta i pružanje telekomunikacionih usluga.

Predmet javne nabavke u oblasti energetike jeste i nabavka električne energije, nafte i gasa.

Javnom nabavkom u oblastima vodoprivrede i energetike u smislu ovog zakona ne smatra se nabavka dobara, usluga i radova za:

1) proizvodnju vode za piće ili električne energije:

(a) ako lice koje nije naručilac iz člana 3. ovog zakona crpi vodu za piće ili proizvodi električnu energiju, a potrošnja tih dobara je neophodna za obavljanje delatnosti tog lica koje nisu obuhvaćene stavom 1. ovog člana;

(b) ako snabdevanje javne mreže zavisi isključivo od lične potrošnje lica koje nije naručilac iz člana 3. ovog zakona i ne prelazi 30% ukupne proizvodnje toga lica vode za piće ili električne energije, uzimajući u obzir prosek za prethodne tri godine, uključujući i tekuću;

2) proizvodnju gasa ili toplotne energije:

(a) ako je proizvodnja gasa ili toplote od strane lica koje nije naručilac iz člana 3. ovog zakona neizbežna posledica obavljanja delatnosti tog lica koje nisu obuhvaćene stavom 1. ovog člana;

(b) ako je snabdevanje javne mreže namenjeno isključivo ekonomskoj eksploataciji te proizvodnje i ne prelazi 20% godišnjeg ukupnog prihoda lica koje nije naručilac iz člana 3. ovog zakona, uzimajući u obzir prethodne tri godine i tekuću godinu.

Druge nabavke

Član 86.

Predmet javne nabavke u oblasti vodoprivrede su i nabavke povezane sa:

1) projektima hidrauličnog inženjerstva, irigacijom ili isušivanjem zemljišta, pod uslovom da će se više od 20% ukupne količine vode koja se dobije ovim projektima, irigacijom ili isušivanjem zemljišta koristiti kao voda za piće;

2) prečišćavanjem i odvođenjem atmosferskih i otpadnih voda.

Nabavke u oblastima vodoprivrede, energetike, rudarstva, telekomunikacija i saobraćaja na koje se Zakon ne primenjuje

Član 87.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na nabavke u oblastima vodoprivrede, energetike, rudarstva, telekomunikacija i saobraćaja u slučajevima:

1) kada naručilac koji se bavi delatnošću izgradnje, održavanja i korišćenja telekomunikacionih mreža i kapaciteta, i pružanjem telekomunikacionih usluga sprovodi nabavku čija je isključiva namena u tome da mu se omogući da pruža jednu ili više telekomunikacionih usluga, pod uslovom da drugo lice može slobodno nuditi svoje usluge na istom geografskom području pod jednakim uslovima;

2) kada naručilac zaključuje ugovor za kupovinu vode za piće;

3) kada naručilac koji je tarifni kupac zaključuje ugovor za nabavku električne energije;

4) kada naručilac transportuje naftu ili prirodni gas, odnosno prenosi ili distribuira električnu energiju, preko sistema kod kojih postoji samo jedan ponuđač;

5) kada naručilac odgovoran za snabdevanje električnom energijom tarifnih kupaca, po prethodno pribavljenoj saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove energetike, nabavlja nedostajuće količine električne energije utvrđene Energetskim bilansom Republike Srbije za potrebe snabdevanja tih kupaca, neposredno od proizvođača električne energije;

6) javnog konkursa za nacрте koji naručilac organizuje za namene koje nisu određene u članu 85. ovog zakona;

7) kada privredni subjekt koji je osnovan od strane više naručilaca vrši nabavke od svojih osnivača za potrebe obavljanja delatnosti iz člana 85. stav 1. ovog zakona;

8) kada naručilac kao povezano lice u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit preduzeća, odnosno zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana, vrši nabavku od lica sa kojim je povezan, pod uslovom da je u prethodne tri godine naručilac ostvario najmanje 80% prosečnog ukupnog prihoda za lice sa kojim je povezan.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na ostale nabavke dobara, usluga i radova za potrebe obavljanja delatnosti iz člana 85. ovog zakona, pod uslovom da naručilac nema isključiva ili posebna prava na obavljanje tih delatnosti i da drugi privredni subjekti mogu slobodno da vrše te delatnosti na istom geografskom području pod jednakim uslovima.

Prethodni raspis

Član 88.

Za planirane javne nabavke iz člana 85. ovog zakona čija je okvirna vrednost veća od 100.000.000 dinara naručilac je dužan da najmanje jednom godišnje objavi prethodni raspis iz člana 70. ovog zakona.

Kvalifikacioni postupak

Član 89.

Kvalifikacioni postupak može se odvijati kroz više faza kvalifikacije i mora biti postavljen na nediskriminatorskim uslovima, unapred ustanovljenim od strane naručioca.

Naručilac u odluci o priznavanju kvalifikacije određuje i period za koji se priznaje kvalifikacija kandidatima, a koji ne može biti duži od četiri godine.

Tokom važenja liste kandidata formirane na način predviđen stavom 2. ovog člana naručilac je dužan da istu ažurira na svakih šest meseci priznavanjem

kvalifikacije svakom podnosiocu prijave koji ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana i koji je u međuvremenu podneo prijavu za priznavanje kvalifikacije.

Naručilac može uslove iz stava 1. ovog člana po potrebi ažurirati i pozvati sve kandidate da podnesu prijave u skladu sa ažuriranim uslovima.

Na zahtev svakog zainteresovanog lica, uslovi iz stava 1. ovog člana moraju biti dostupni, a naručilac je dužan da ga obavesti i o njihovom ažuriranju.

Ako naručilac smatra da njegov sistem kvalifikacije ispunjava i zahteve drugih naručilaca, može zainteresovanim licima da dostavi nazive tih naručilaca.

U postupku javne nabavke u oblastima vodoprivrede, energetike, rudarstva, telekomunikacija i saobraćaja, naručilac može odlučiti da koristi listu kandidata drugog naručioca.

Odluka o korišćenju liste kandidata drugog naručioca donosi se u pismenom obliku i mora biti obrazložena.

Poštovanje uslova uzajamnosti

Član 90.

Ako ponuđači nude proizvode poreklom iz države sa kojom Republika Srbija nije zaključila sporazum koji bi omogućavao domaćim ponuđačima ravnopravan pristup na tržištu te države, takva se ponuda može odbiti ako udeo proizvoda poreklom iz te države prelazi 50% ukupne vrednosti proizvoda iz ponude.

Poreklo proizvoda utvrđuje se u skladu sa propisima.

Obustava postupka javne nabavke usluga

Član 91.

Vlada može, po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za ekonomske odnose sa inostranstvom, privremeno da obustavi postupak javne nabavke usluga:

1) ponuđačima koji imaju sedište u državi sa kojom Republika Srbija nema zaključen ugovor o jednakom tretmanu domaćih i inostranih ponuđača;

2) ponuđačima koji su povezana lica sa ponuđačima iz tačke 1) ovog člana i imaju sedište u državi sa kojom Republika Srbija ima zaključen ugovor o jednakom tretmanu domaćih i stranih ponuđača, ali nemaju neposredne i delotvorne veze sa privredom Republike Srbije;

3) ponuđačima koji su podneli ponudu čiji je predmet usluga iz države sa kojom Republika Srbija nema zaključen ugovor o jednakom tretmanu domaćih i stranih ponuđača.

Izbor između jednakih ponuda

Član 92.

Ako su dve ponude ili veći broj ponuda jednake, na osnovu kriterijuma određenih u članu 52. ovog zakona, naručilac je dužan da da prednost ponudama:

1) čiji izbor ne može da bude obustavljen na osnovu člana 91. ovog zakona;

2) čijim izborom naručilac ne bi morao da nabavlja materijal koji se po tehničkim karakteristikama razlikuje od postojećeg materijala.

Jednakim ponudama, u smislu stava 1. ovog člana, u pogledu cene, smatraju se ponude u kojima razlika u ceni nije veća od 3%.

IV. EVIDENCIJA O JAVNIM NABAVKAMA

Vođenje evidencije

Član 93.

Naručilac je dužan da prikuplja i evidentira određene podatke o postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama.

Naručilac je u obavezi da posebno evidentira podatke o javnim nabavkama male vrednosti.

Izveštaj o zaključenim ugovorima

Član 94.

Izveštaj o zaključenim ugovorima o javnim nabavkama sadrži podatke o: naručiocu, postupku i predmetu javne nabavke, vrednosti javne nabavke, ponuđaču sa kojim je zaključen ugovor o javnoj nabavci, prispelim ponudama i oglasu o javnoj nabavci.

Izveštaj o zaključenim ugovorima o javnim nabavkama male vrednosti sadrži podatke o: naručiocu, ukupnom broju zaključenih ugovora i ukupnoj vrednosti zaključenih ugovora.

Izveštaj o postupcima javnih nabavki sadrži podatke o: broju uspešno sprovedenih, obustavljenih i poništenih postupaka, razlozima za obustavljanje i poništenje postupka, posebno za javne nabavke i javne nabavke male vrednosti.

Naručilac je dužan da u kalendarskoj godini Upravi za javne nabavke dostavlja tromesečni izveštaj o zaključenim ugovorima o javnim nabavkama i postupcima javnih nabavki, i to najkasnije do 10. u mesecu koji sledi po isteku tromesečja.

Uprava za javne nabavke je dužna da na osnovu dostavljenih tromesečnih izveštaja naručilaca pripremi pregled izveštaja o zaključenim ugovorima o javnim nabavkama i da ga objavi na Portalu javnih nabavki.

Ministar nadležan za poslove finansija bliže uređuje način vođenja evidencije o javnim nabavkama i propisuje sadržinu izveštaja iz st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Dodatne informacije

Član 95.

Uprava za javne nabavke može zatražiti od svakog naručioca izveštaj o svakom pojedinačnom ugovoru o javnoj nabavci ili postupku javne nabavke, sa dodatnim informacijama, ako je to neophodno zbog vođenja evidencije podataka u oblasti javnih nabavki.

Naručilac je dužan da tražene informacije dostavi Upravi za javne nabavke u najkraćem mogućem roku, a najkasnije tri dana po zahtevu Uprave za javne nabavke.

Zbirni izveštaj o javnim nabavkama

Član 96.

Uprava za javne nabavke je dužna da na osnovu pojedinačnih, tromesečnih izveštaja naručilaca iz člana 94. ovog zakona pripremi zbirni, godišnji izveštaj o javnim nabavkama.

Uprava za javne nabavke je dužna da zbirni, godišnji izveštaj o javnim nabavkama dostavi Vladi najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

V. POSLOVI JAVNIH NABAVKI

Službenik za javne nabavke

Član 97.

Naručilac je dužan da svojim aktom kojim uređuje sistematizaciju radnih mesta odredi radno mesto u okviru kojeg će se obavljati i poslovi iz oblasti javnih nabavki.

Službenik za javne nabavke je lice stalno zaposleno kod naručioca, koje je obučeno za obavljanje poslova iz oblasti javnih nabavki i koje je o tome steklo odgovarajući sertifikat.

Ministar nadležan za poslove finansija propisuje postupak izdavanja sertifikata iz stava 2. ovog člana i određuje:

- 1) koji naručioci su u obavezi da odrede službenika za javne nabavke;
- 2) koje poslove obavlja službenik za javne nabavke;
- 3) jedinstveni program obuke službenika za javne nabavke;
- 4) uslove koje moraju da ispunjavaju predavači koji vrše obuku službenika za javne nabavke;
- 5) uslove za sticanje sertifikata za službenike za javne nabavke.

Naručilac, po potrebi, može da odredi veći broj službenika za javne nabavke.

Sertifikate za službenike za javne nabavke izdaje Uprava za javne nabavke, o čemu vodi odgovarajući registar.

Naručilac je dužan da licu koje je raspoređeno za obavljanje poslova javnih nabavki omogući da u roku od tri meseca od dana zasnivanja radnog odnosa stekne sertifikat za službenika za javne nabavke.

VI. UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Oblik organizovanja

Član 98.

Uprava za javne nabavke je posebna organizacija koja obavlja stručne poslove u oblasti javnih nabavki, obezbeđuje uslove za ekonomičnu, efikasnu i transparentnu upotrebu javnih finansijskih sredstava za javne nabavke i podsticanje konkurentnosti i ravnopravnosti ponuđača u postupcima javnih nabavki.

Na rad i organizaciju Uprave za javne nabavke primenjuju se propisi o državnoj upravi.

Poslovi

Član 99.

Uprava za javne nabavke obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) učešće u pripremi propisa u oblasti javnih nabavki;
- 2) pružanje savetodavne pomoći naručiocima i ponuđačima;
- 3) praćenje postupaka javne nabavke;
- 4) podnošenje zahteva za zaštitu prava u slučaju povrede javnog interesa;
- 5) obaveštavanje organa nadležnog za poslove revizije javnih sredstava, budžetske inspekcije i drugih organa nadležnih za pokretanje prekršajnog postupka o nepravilnostima u sprovođenju postupaka javnih nabavki i dostavljanju izveštaja o javnim nabavkama koje utvrdi prilikom obavljanja poslova za koje je nadležna;
- 6) izdavanje sertifikata službenicima za javne nabavke, kao i vođenje registra službenika za javne nabavke kojima su izdati sertifikati;
- 7) objavljivanje i distribuciju odgovarajuće stručne literature;
- 8) pripremanje modela odluka i drugih akata koje naručilac donosi u postupcima javne nabavke;
- 9) prikupljanje informacija o javnim nabavkama u drugim državama;
- 10) prikupljanje statističkih i drugih podataka o sprovedenim postupcima, zaključenim ugovorima o javnim nabavkama i o efikasnosti sistema javnih nabavki u celini;
- 11) formiranje i održavanje Portala javnih nabavki radi unapređenja opšte informisanosti naručilaca i ponuđača;
- 12) saradnju sa stranim institucijama i stručnjacima iz oblasti javnih nabavki;
- 13) saradnju sa drugim državnim organima i organizacijama, organizacijama za obavezno socijalno osiguranje, kao i organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave;
- 14) druge poslove u skladu sa zakonom.

Uprava za javne nabavke je dužna da najkasnije do 31. maja tekuće godine dostavlja Vladi izveštaj o javnim nabavkama u prethodnoj godini, sa predlogom mera.

VII. ZAŠTITA PRAVA PONUĐAČA I JAVNOG INTERESA

Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki

Član 100.

Obrazuje se Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki (u daljem tekstu: Republička komisija), kao samostalan i nezavisan organ Republike Srbije, koji obezbeđuje zaštitu prava ponuđača i javnog interesa u postupcima javnih nabavki.

Republička komisija ima svojstvo pravnog lica.

Sedište Republičke komisije je u Beogradu.

Republička komisija ima pečat, u skladu sa zakonom.

Sredstva za rad Republičke komisije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Republička komisija za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini.

Nadležnost

Član 101.

U okviru svojih nadležnosti Republička komisija:

- 1) odlučuje o zahtevima za zaštitu prava ponuđača i javnog interesa (u daljem tekstu: zahtev za zaštitu prava);
- 2) odlučuje o žalbama izjavljenim protiv zaključaka naručioca;
- 3) odlučuje o predlogu naručioca da podneti zahtev za zaštitu prava ne zadržava aktivnosti u postupku javne nabavke;
- 4) odlučuje o troškovima postupka zaštite prava;
- 5) prati sprovođenje odluka koje donosi;
- 6) saraduje sa stranim institucijama i stručnjacima u oblasti javnih nabavki;
- 7) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Sastav i izbor Republičke komisije

Član 102.

Republičku komisiju čine predsednik i četiri člana.

Predsednika i članove Republičke komisije bira i razrešava Narodna skupština, na predlog Vlade.

Predsednik i članovi Republičke komisije biraju se na period od pet godina. Za predsednika, odnosno člana Republičke komisije, isto lice može biti birano najviše dva puta.

Vlada pokreće postupak za utvrđivanje predloga za izbor predsednika ili člana Republičke komisije najkasnije tri meseca pre isteka njihovog mandata. Postupak izbora se okončava najkasnije mesec dana pre isteka mandata predsednika i članova Republičke komisije.

Predsednik i članovi Republičke komisije ne mogu obavljati drugu javnu funkciju u smislu zakona kojim se uređuje sukob interesa, ne mogu vršiti funkcije u političkoj stranci, niti obavljati bilo koju drugu funkciju, službu, posao, dužnost ili aktivnost koja bi mogla uticati na njihovu samostalnost u radu i postupanju ili koja bi umanjivala njihov ugled ili ugled funkcije člana ili predsednika Republičke komisije.

Za predsednika Republičke komisije može biti birano lice koje ispunjava uslove potrebne za izbor za sudiju opštinskog suda i koje ima radno iskustvo od tri godine u oblasti javnih nabavki. Predsednik Republičke komisije ima platu u visini plate predsednika stalnog radnog tela Narodne skupštine.

Za člana Republičke komisije može biti birano lice koje je diplomirani pravnik sa radnim iskustvom od dve godine u oblasti javnih nabavki ili sedam godina radnog iskustva u struci. Članovi Republičke komisije imaju platu u visini plate narodnog poslanika na stalnom radu u Narodnoj skupštini.

Republičku komisiju predstavlja i zastupa predsednik Republičke komisije, koji rukovodi njenim radom.

U odsustvu predsednika Republičke komisije, Republičku komisiju zastupa zamenik predsednika Republičke komisije, koga iz redova članova imenuje i razrešava Republička komisija, na predlog predsednika Republičke komisije.

Razrešenje predsednika i članova Republičke komisije

Član 103.

Predsednik ili član Republičke komisije biće razrešen pre isteka mandata, ako:

- 1) bude osuđen za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci ili ako bude osuđen za kažnjivo delo koje ga čini nepodobnim za vršenje funkcije;
- 2) se utvrdi, na osnovu nalaza i mišljenja nadležne zdravstvene ustanove, da je zbog zdravstvenog stanja trajno izgubio radnu sposobnost za vršenje funkcije;
- 3) se utvrdi da funkciju vrši suprotno članu 102. stav 5. ovog zakona;
- 4) ako se utvrdi da funkciju obavlja nestručno i nesavesno.

Vlada podnosi Narodnoj skupštini obrazloženi predlog za razrešenje predsednika ili člana Republičke komisije sa dokazima za njegovo razrešenje.

Predsedniku ili članu Republičke komisije mora se omogućiti da se u Narodnoj skupštini izjasni o razlozima za njegovo razrešenje.

U slučaju predloga za razrešenje predsednika ili člana Republičke komisije pre isteka mandata, Vlada će istovremeno sa predlogom za razrešenje Narodnoj skupštini dostaviti i predlog za izbor novog predsednika, odnosno člana Republičke komisije.

Služba Republičke komisije

Član 104.

Republička komisija ima Službu koja vrši stručne, opšte - pravne, finansijsko - materijalne, i administrativno - tehničke poslove potrebne za rad Republičke komisije. Službom rukovodi sekretar, koga iz redova zaposlenih imenuje i razrešava Republička komisija, na predlog predsednika Republičke komisije.

Na sekretara i zaposlene u Službi primenjuju se propisi koji uređuju radne odnose u državnim organima.

Unutrašnje uređenje i sistematizacija radnih mesta u Službi bliže se uređuje Pravilnikom koji donosi predsednik Republičke komisije, na predlog sekretara Službe.

Na Pravilnik iz stava 3. ovog člana saglasnost daje odbor nadležan za finansije u Narodnoj skupštini.

Način rada Republičke komisije

Član 105.

Republička komisija odlučuje na sednicama koje vodi predsednik Republičke komisije ili član koga on ovlasti.

Za punovažno odlučivanje na sednici potrebno je prisustvo većine od ukupnog broja članova Republičke komisije.

Odluke na sednici donose se većinom glasova od ukupnog broja članova Republičke komisije.

Način rada Republičke komisije reguliše se Poslovníkom o radu Republičke komisije, koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Na pitanja postupka zaštite prava koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Aktivna legitimacija u postupku

Član 106.

Zahtev za zaštitu prava može da podnese svako lice koje ima interes da zaključi ugovor o konkretnoj javnoj nabavi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Zahtev za zaštitu prava u slučaju povrede javnog interesa može da podnese Uprava za javne nabavke, javni pravobranilac i državni organ ili organizacija koja je ovlašćena da vrši nadzor nad poslovanjem naručioca.

Podnosilac zahteva iz stava 1. ovog člana nema pravo da od organa ili organizacije iz stava 2. ovog člana traži da podnesu zahtev ukoliko nije iskoristio svoje pravo na podnošenje zahteva za zaštitu prava.

U slučaju podnošenja zahteva za zaštitu prava iz stava 2. ovog člana shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se primenjuju u slučaju podnošenja zahteva od strane podnosioca zahteva iz stava 1. ovog člana, osim odredbe člana 116. stav 1. ovog zakona.

Rokovi i način podnošenja zahteva za zaštitu prava

Član 107.

Zahtev za zaštitu prava podnosi se naručiocu.

Zahtev za zaštitu prava može se podneti u toku celog postupka javne nabavke, protiv svake radnje naručioca, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Zahtev za zaštitu prava kojim se osporava sadržina javnog poziva ili konkursne dokumentacije smatraće se blagovremenim ukoliko je primljen od strane naručioca pre isteka roka za podnošenje ponuda, bez obzira na način dostavljanja.

Posle donošenja odluke naručioca iz čl. 22, 79. i 81. ovog zakona, rok za podnošenje zahteva za zaštitu prava je osam dana od dana prijema odluke.

U slučaju objavljivanja obaveštenja iz člana 24. stav 2. ovog zakona, rok za podnošenje zahteva za zaštitu prava je osam dana od dana objavljivanja obaveštenja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Zahtevom za zaštitu prava ne mogu se osporavati radnje naručioca preduzete u postupku javne nabavke ako su podnosiocu zahteva bili ili mogli biti poznati razlozi za njegovo podnošenje pre isteka roka za podnošenje ponuda ili prijava, a podnosilac zahteva ga nije podneo pre isteka tog roka.

Ukoliko je u istom postupku javne nabavke ponovo podnet zahtev za zaštitu prava od strane istog podnosioca zahteva, u tom zahtevu se ne mogu osporavati radnje naručioca za koje je podnosilac zahteva znao ili mogao znati prilikom podnošenja prethodnog zahteva.

Zahtev za zaštitu prava podnosi se naručiocu neposredno ili poštom preporučeno sa povratnicom.

Kopiju zahteva za zaštitu prava podnosilac istovremeno dostavlja Republičkoj komisiji.

O podnetom zahtevu za zaštitu prava naručilac obaveštava sve učesnike u postupku javne nabavke, najkasnije u roku od tri dana od dana prijema zahteva za zaštitu prava.

Određbe st. 3. i 4. ovog člana ne primenjuju se u pregovaračkom postupku bez objavljivanja javnog poziva, ukoliko podnosiocu zahteva nije omogućeno da učestvuje u tom postupku.

Posledice podnetog zahteva za zaštitu prava

Član 108.

Zahtev za zaštitu prava zadržava dalje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke do donošenja odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava, ako Republička komisija na predlog naručioca ne odluči drugačije.

Odluku iz stava 1. ovog člana, Republička komisija donosi u slučaju kada bi zadržavanjem aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke značajno bio ugrožen interes Republike Srbije.

Ako Republička komisija usvoji predlog iz stava 1. ovog člana, naručilac je dužan da o tome obavesti sve učesnike u postupku.

Sadržina zahteva za zaštitu prava

Član 109.

Zahtev za zaštitu prava sadrži:

- 1) naziv i adresu podnosioca zahteva i lice za kontakt;
- 2) naziv i adresu naručioca;
- 3) podatke o javnoj nabavci koja je predmet zahteva, odnosno o odluci naručioca;
- 4) povrede propisa kojima se uređuje postupak javne nabavke;
- 5) činjenice i dokaze kojima se povrede dokazuju;
- 6) potvrdu o uplati takse iz člana 116. stav 1. ovog zakona;
- 7) potpis podnosioca.

Ako podneti zahtev za zaštitu prava ne sadrži sve podatke iz stava 1. ovog člana, naručilac će, bez odlaganja, pozvati podnosioca tog zahteva da u roku od tri dana dopuni zahtev.

Ako podnosilac zahteva ne postupi u roku iz stava 2. ovog člana, odnosno ako ne dopuni zahtev u skladu sa pozivom za dopunu, naručilac će takav zahtev odbaciti zaključkom.

Protiv zaključka naručioca iz stava 3. ovog člana podnosilac zahteva može u roku od tri dana od dana prijema zaključka podneti žalbu Republičkoj komisiji, dok kopiju žalbe istovremeno dostavlja naručiocu.

Prethodna provera zahteva za zaštitu prava

Član 110.

Po prijemu zahteva za zaštitu prava, naručilac proverava da li je zahtev podnet u roku i da li je izjavljen od strane ovlašćenog lica.

Ako je zahtev za zaštitu prava neblagovremen ili ga je podnelo lice koje nema aktivnu legitimaciju, naručilac će takav zahtev odbaciti zaključkom.

Protiv zaključka iz stava 2. ovog člana podnosilac zahteva može, u roku od tri dana od dana prijema tog zaključka, podneti žalbu Republičkoj komisiji, dok kopiju žalbe istovremeno dostavlja naručiocu.

Odluka naručioca o zahtevu za zaštitu prava

Član 111.

Posle prethodnog ispitivanja, naručilac će rešenjem odlučiti o zahtevu za zaštitu prava tako što će:

- 1) usvojiti zahtev i u celini ili delimično poništiti postupak javne nabavke ukoliko je zahtev osnovan;
- 2) odbiti zahtev za zaštitu prava kao neosnovan.

Posle prijema pismenog obaveštenja o povlačenju zahteva za zaštitu prava, naručilac će zaključkom obustaviti postupak zaštite prava.

Obrazloženo rešenje iz stava 1. ovog člana naručilac donosi i dostavlja podnosiocu zahteva u roku od deset dana od dana prijema urednog zahteva za zaštitu prava.

Ako podnosiocu zahteva za zaštitu prava nije dostavljeno rešenje naručioca u roku iz stava 3. ovog člana, podnosilac zahteva može nastaviti postupak pred Republičkom komisijom pismenim izjašnjenjem u roku od naredna tri dana, o čemu istovremeno obaveštava naručioca.

Ako podnosilac zahteva ne nastavi postupak u roku iz stava 4. ovog člana, smatraće se da postupak zaštite nije ni započet.

Nastavak postupka po donošenju odluke naručioca

Član 112.

Rešenje iz člana 111. stav 1. tačka 2) ovog zakona sadrži i poziv podnosiocu zahteva za zaštitu prava da se najkasnije u roku od tri dana od dana prijema rešenja pismeno izjasni da li će nastaviti postupak pred Republičkom komisijom, kao i obaveštenje o posledicama propuštanja roka za izjašnjenje.

Kopiju pismenog izjašnjenja o nastavku postupka podnosilac zahteva dostavlja Republičkoj komisiji.

Posle prijema pismenog izjašnjenja podnosioca zahteva o nastavku postupka pred Republičkom komisijom, naručilac u roku od tri naredna dana dostavlja svu dokumentaciju Republičkoj komisiji.

Ako podnosilac zahteva pismeno izjašnjenje dostavi po isteku roka iz stava 1. ovog člana, naručilac donosi zaključak o odbacivanju izjašnjenja.

Protiv zaključka iz stava 4. ovog člana podnosilac zahteva može u roku od tri dana od dana prijema tog zaključka podneti žalbu Republičkoj komisiji, a kopiju žalbe istovremeno dostavlja naručiocu.

Nastavak postupka pred Republičkom komisijom

Član 113.

Republička komisija odlučuje o podnetom zahtevu za zaštitu prava na osnovu prijema pismenog izjašnjenja podnosioca zahteva o nastavku postupka.

Republička komisija odlučuje u granicama podnetog zahteva za zaštitu prava, kao i o povredama za koje podnosilac nije znao i nije mogao znati, a koje su uticale na odluku naručioca u postupku javne nabavke.

Republička komisija će izvesti dokaze za koje oceni da su od uticaja za donošenje pravilne i zakonite odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava.

Rok za donošenje i dostavljanje odluke

Član 114.

O zahtevu za zaštitu prava Republička komisija je dužna da odluči rešenjem u roku od 15 dana od dana prijema kompletne dokumentacije.

Republička komisija može samo jednom da zahteva od naručioca ili podnosioca zahteva dostavljanje ili dopunu dokumentacije, posle čega će odlučiti na osnovu podataka sa kojima raspolaže.

O žalbi protiv zaključka naručioca Republička komisija je dužna da odluči u roku od osam dana od dana prijema potrebne dokumentacije.

Rok iz stava 1. ovog člana, u naročito opravdanim slučajevima, može se produžiti najduže za 20 dana, o čemu se obaveštavaju podnosilac zahteva i naručilac.

Republička komisija je dužna da rešenje iz stava 1. ovog člana, odnosno odluku iz stava 3. ovog člana dostavi naručiocu, podnosiocu zahteva i izabranom ponuđaču ako je zahtev za zaštitu prava podnet posle donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude, u roku od deset dana od dana donošenja rešenja, odnosno odluke.

Pribavljanje podataka i veštačenje

Član 115.

Ako Republička komisija utvrdi da zahtev za zaštitu prava ne sadrži sve obavezne podatke iz člana 109. stav 1. ovog zakona pozvaće podnosioca zahteva za zaštitu prava da zahtev dopuni.

Rok za dopunu zahteva za zaštitu prava je tri dana od dana kada je podnosilac primio zahtev za dopunu.

Republička komisija može pre donošenja svoje odluke da traži dodatna objašnjenja od naručioca, podnosioca zahteva ili drugih učesnika u postupku, mišljenje stručnjaka ili veštaka i da ostvari uvid u ostale dokumente kod stranaka u postupku javne nabavke, kao i da prikupi druge podatke za donošenje odluke.

Republička komisija može i od drugih lica da traži podatke i mišljenja koji su neophodni za obavljanje njenih poslova.

Sva lica iz st. 3. i 4. ovog člana dužna su da postupaju u roku koji je Republička komisija odredila u zahtevu za dobijanje podataka, odnosno mišljenja.

Zahtev za dobijanje podataka, odnosno mišljenja, mora biti obrazložen.

Troškovi postupka

Član 116.

Podnosilac zahteva za zaštitu prava je dužan da na određeni račun budžeta Republike Srbije uplati taksu u iznosu od 60.000,00 dinara, odnosno 30.000,00 dinara, ako je u pitanju javna nabavka male vrednosti.

Svaka stranka u postupku snosi troškove koje prouzrokuje svojim radnjama.

Ako je zahtev za zaštitu prava osnovan, naručilac mora podnosiocu zahteva za zaštitu prava na pismeni zahtev nadoknaditi troškove nastale po osnovu zaštite prava.

Ako zahtev za zaštitu prava nije osnovan, podnosilac zahteva za zaštitu prava mora naručiocu na pismeni zahtev nadoknaditi troškove nastale po osnovu zaštite prava.

Stranke u zahtevu moraju precizno da navedu troškove za koje traže naknadu.

Naknadu troškova moguće je tražiti do donošenja odluke naručioca, odnosno Republičke komisije o podnetom zahtevu za zaštitu prava.

O troškovima odlučuje Republička komisija. Odluka Republičke komisije je izvršni naslov.

Odluka Republičke komisije

Član 117.

Republička komisija zaključkom:

1) odbacuje zahtev za zaštitu prava odnosno izjašnjenje o nastavku postupka pred Republičkom komisijom, u slučaju kada je zahtev za zaštitu prava, odnosno izjašnjenje podnet neblagovremeno, ako ga je podnelo lice koje nema aktivnu legitimaciju ili ako podnosilac zahteva nije u ostavljenom roku dopunio zahtev, odnosno nije ga dopunio u skladu sa pozivom za dopunu zahteva iz člana 108. ovog zakona;

2) obustavlja postupak na osnovu prijema pismenog obaveštenja o odustajanju od zahteva za zaštitu prava pre donošenja odluke;

3) odbacuje žalbu kao nedopuštenu, neblagovremenu ili izjavljenu od strane neovlašćenog lica.

Republička komisija rešenjem:

1) usvaja zahtev za zaštitu prava i, u celini ili delimično, poništava postupak javne nabavke, ukoliko je zahtev za zaštitu prava osnovan;

2) odbija zahtev za zaštitu prava kao neosnovan;

3) potvrđuje zaključak naručioca ili poništava zaključak naručioca i nalaže dalje postupanje naručioca u vezi sa sadržinom zahteva za zaštitu prava iz člana 109. stav 1. ovog zakona ili u vezi sa prethodnom proverom zahteva za zaštitu prava iz člana 110. ovog zakona ili u vezi sa nastavkom postupka po donošenju odluke naručioca iz člana 112. ovog zakona.

Republička komisija je dužna da obrazloži svoju odluku i naručiocu naloži preduzimanje određenih radnji u svrhu pravilnog i zakonitog okončanja konkretnog postupka javne nabavke.

Odluka Republičke komisije dostavlja se u roku iz člana 114. stav 5. naručiocu, podnosiocu zahteva, kao i izabranom ponuđaču ako je zahtev za zaštitu prava podnet posle donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude.

Odluka Republičke komisije se, posle dostavljanja strankama u postupku, dostavlja Upravi za javne nabavke radi objavljivanja na Portalu javnih nabavki.

Naručilac je dužan da obavesti sve učesnike u postupku o donetoj odluci Republičke komisije.

Član 118.

Naručilac je dužan da postupi po nalogima Republičke komisije sadržanim u odluci najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Republička komisija može da zahteva od naručioca da podnese izveštaj i dokumentaciju o sprovođenju postupka javne nabavke u kome je bio podnet zahtev za zaštitu prava ili izveštaj i dokumentaciju o ponovljenom postupku.

Naručilac je dužan da izveštaj i dokumentaciju iz prethodnog stava podnese u roku koji određuje Republička komisija i koji ne može biti duži od šest meseci od dana prijema odluke Republičke komisije.

Ako Republička komisija na osnovu izveštaja i dokumentacije utvrdi da nisu otklonjene nepravilnosti, odnosno da nisu poštovana uputstva Republičke komisije ili ako naručilac u određenom roku ne podnese izveštaj i dokumentaciju, obavestiće o tome organ nadležan za poslove revizije javnih sredstava, budžetsku inspekciju, Narodnu skupštinu i Vladu.

Protiv odluke Republičke komisije se ne može izjaviti žalba.

Protiv odluke Republičke komisije može se pokrenuti upravni spor.

Upravni spor može se pokrenuti i kada Republička komisija nije donela i dostavila odluku u rokovima predviđenim članom 114. ovog zakona.

VIII. NADZOR

Član 119.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove finansija.

IX. NIŠTAVOST UGOVORA

Ništavost

Član 120.

Ništavi su ugovori o javnoj nabavci:

- 1) koji su zaključeni suprotno odredbama ovog zakona o načinu i postupku javne nabavke;
- 2) kod kojih je naručilac postupio suprotno odredbama o određivanju vrednosti javne nabavke po partijama;
- 3) koji su zaključeni da bi se izmirila prava i obaveze, a da nije sproveden postupak javne nabavke;
- 4) kod kojih je naručilac izabrao najpovoljniju ponudu pod drugim uslovima od onih propisanih ovim zakonom ili zaključio ugovor sa ponuđačem čija ponuda nije izabrana kao najpovoljnija;
- 5) kod kojih naručilac ovlasti treće lice, koje nije naručilac u smislu ovog zakona, da sprovede postupak javne nabavke da bi se na taj način izbegla primena ovog zakona;
- 6) kod kojih su izmene i dopune prvobitnog ugovora zaključene u suprotnosti sa odredbama ovog zakona;
- 7) koji su zaključeni suprotno odluci Republičke komisije i

8) koji su zaključeni bez prethodno sprovedenog postupka javne nabavke, koji je naručilac bio dužan da sprovede prema odredbama ovog zakona.

X. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 121.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj naručilac:

1) ako ponuđaču ne omogući uvid u podatke o sprovedenom postupku javne nabavke (član 10);

2) ako zaključi ugovor suprotno načelu jednakosti ponuđača (član 11);

3) ako ne zaštiti podatke navedene u ponudi, saglasno odgovarajućem stepenu poverljivosti (čl. 12. i 13);

4) ako ne vodi evidenciju ili ne čuva dokumentaciju o javnoj nabavci (član 14);

5) ako se ne pridržava propisanog jezika u pripremi konkursne dokumentacije i vođenju postupka (član 15);

6) ako zaključi ugovor o javnoj nabavci bez prethodno sprovedenog postupka propisanog ovim zakonom (član 20);

7) ako započne postupak javne nabavke pre nego što se ispune predviđeni uslovi (član 27);

8) ako započne postupak javne nabavke pre nego što prethodno donese odluku o pokretanju postupka javne nabavke i akt o obrazovanju komisije za javnu nabavku (član 28);

9) ako ne dostavi konkursnu dokumentaciju svima koji su je tražili, u skladu sa javnim pozivom ili je naplati više od troškova umnožavanja i dostavljanja (čl. 31. i 32);

10) ako predmet ugovora, uslove, tehničke specifikacije ili druge elemente konkursne dokumentacije prilagodi konkretnom ponuđaču ili ako ne odbije ponudu ponuđača koji je učestvovao u pripremi konkursne dokumentacije ili nekog njenog dela (čl. 9. i 39);

11) ako pri pripremi konkursne dokumentacije ne poštuje važeće tehničke normative, standarde i druge tehničke propise (čl. 38- 43);

12) ako predvidi uslove za učestvovanje i kriterijume koji nisu u saglasnosti s ovim zakonom ili promeni uslove i kriterijume pošto je javni poziv objavljen, a da o tome ne obavesti ponuđače (član 32. i čl. 44- 52);

13) ako ne poštuje rokove za objavljivanje javnog poziva i podnošenje ponuda (čl. 59-68);

14) ako ne objavi propisane oglase iz člana 70. ovog zakona u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Portalu javnih nabavki, na način propisan članom 69. ovog zakona, ili ih pošalje na objavljivanje u druga sredstva informisanja, a da ih prethodno nije poslao na objavljivanje u „Službenom glasniku Republike Srbije” (član 70);

15) ako zapisnik o postupku otvaranja ponuda ne sadrži sve propisane podatke (član 76);

16) ako ne dostavi podatke o sprovedenim postupcima javnih nabavki Upravi za javne nabavke (čl. 94. i 95);

17) ako svojim internim aktom ne odredi radno mesto za obavljanje poslova javnih nabavki iz člana 97. stav 1. ovog zakona;

18) ako u roku iz člana 97. stav 6. ovog zakona primljenom licu ne omogući da stekne sertifikat službenika za javne nabavke;

19) ako zaključi ugovor o javnoj nabavci pre isteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava iz člana 107. st. 4. i 5. ovog zakona;

20) ako postupi protivno odredbi člana 108. stav 1. ovog zakona o zadržavanju postupka u slučaju podnetog zahteva za zaštitu prava;

21) ako ne dostavi dokumentaciju iz člana 112. stav 3. ovog zakona;

22) ako ne obavesti sve učesnike u postupku o donetoj odluci Republičke komisije (član 117);

23) ako ne postupi po nalogima Republičke komisije u roku iz člana 118. ovog zakona;

24) ako ne omogući zaposlenom licu koje obavlja poslove javnih nabavki da u roku iz člana 126. stav 7. ovog zakona stekne sertifikat službenika za javne nabavke.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice naručioca novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Član 122.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj ponuđač:

1) ako ne obavesti naručioca o promeni podataka (član 45. stav 10);

2) ako daje netačne podatke u pogledu stručnih referenci (član 46);

3) ako daje netačne podatke u dokumentima kojima dokazuje ispunjenost uslova (čl. 45. i 48).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice ponuđača novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i fizičko lice kao ponuđač novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 50.000 dinara.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 123.

Na postupke javnih nabavki započete do dana stupanja na snagu ovog zakona primenjuju se propisi po kojima su započeti.

Član 124.

Na postupke zaštite prava započete do dana stupanja na snagu ovog zakona primenjuju se propisi po kojima su započeti.

Član 125.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Uprava za javne nabavke nastavlja sa radom, u skladu sa delokrugom utvrđenim ovim zakonom.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Komisija za zaštitu prava nastavlja sa radom do početka rada Republičke komisije.

Republička komisija biće izabrana u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Danom početka rada Republička komisija preuzima državne službenike zaposlene u Odeljenju za poslove Komisije za zaštitu prava u Upravi za javne nabavke, kao i prava i obaveze, predmete, opremu, sredstva za rad i arhivu koji su potrebni za vršenje nadležnosti iz njenog delokruga.

Član 126.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 39/02, 43/03, 55/04 i 101/05), osim odredaba čl. 123, 124. i 125. tog zakona koje će se primenjivati do dana donošenja podzakonskog akta iz člana 26. stav 3. ovog zakona.

Podzakonski akti koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona biće doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim podzakonskog akta iz člana 54. stav 3. ovog zakona.

Do stupanja na snagu podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, primenjivaće se podzakonski akti doneti na osnovu Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 39/02, 43/03, 55/04 i 101/05), osim odredbi koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Odredbe člana 54. st. 1. i 2. ovog zakona će se primenjivati od dana donošenja podzakonskog akta iz stava 3. tog člana.

Prednost data domaćim ponuđačima u članu 52. st. 6, 7, 9. i 10. ovog zakona nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, zaključenog između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane, postaje prednost izražena u ceni i u periodu od pet godina će se postepeno smanjiti u skladu sa dinamikom navedenom u tom sporazumu.

Odredbe člana 97. ovog zakona primenjuju se po isteku šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Naručilac je dužan da u roku od tri meseca od dana primene odredbe člana 97. ovog zakona omogući zaposlenom licu koje obavlja poslove javnih nabavki da stekne sertifikat za službenika za javne nabavke.

Član 127.

Ovaj zakon stupa na snagu petnaestog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

ANEKS I A

Usluge

Broj kategorije	Predmet
1.	usluge održavanja i popravke
2.	usluge kopnenog saobraćaja (osim usluga železničkog saobraćaja), uključujući usluge prevoza u oklopljenim vozilima i kurirske usluge (osim prevoza pošte)
3.	usluge vazdušnog prevoza putnika i robe (osim prevoza pošte)
4.	kopneni i vazdušni prevoz pošte (osim usluga železničkog saobraćaja)
5.	telekomunikacione usluge (osim usluga glasovne telefonije, teleksa, radio telefonije, pejdžinga, interneta i satelitskih usluga)
6.	finansijske usluge: <ul style="list-style-type: none"> - usluge osiguranja; - bankarske i investicione usluge (osim nabavki finansijskih usluga u vezi sa emitovanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata, kao i usluga Narodne banke Srbije)
7.	računarske usluge
8.	usluge istraživanja i razvoja (osim nabavki usluga na području istraživanja i razvoja, kod kojih se rezultat istraživanja ne koristi isključivo od strane naručioca za njegove vlastite potrebe, pod uslovom da naručilac takve usluge plaća u potpunosti)
9.	usluge računovodstva, revizije i vođenja knjiga
10.	usluge u oblasti istraživanja tržišta i javnog mnjenja
11.	usluge menadžmentskog konsaltinga (osim usluga arbitraže, poravnanja i srodnih usluga)
12.	arhitektonske usluge; inženjerske usluge; usluge urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture; usluge tehničkog testiranja i analiza
13.	reklamne usluge
14.	usluge čišćenja zgrada i usluge upravljanja nepokretnostima
15.	izdavačke i štamparske usluge na honorarnoj ili ugovornoj osnovi
16.	usluge uklanjanja otpadaka, sanitarne usluge i srodne usluge

ANEKS I B

Usluge

Broj kategorije	Predmet
17.	usluge hotela i restorana
18.	usluge železničkog saobraćaja
19.	usluge rečnog saobraćaja
20.	odatne i pomoćne saobraćajne usluge

21. pravne usluge
22. usluge regrutovanja kadrova
23. istražne usluge i usluge obezbeđenja (osim usluga obezbeđenja prevozom u oklopljenim automobilima)
24. usluge obrazovanja i usluge profesionalnog osposobljavanja
25. zdravstvene i socijalne usluge
26. usluge u oblastima rekreacije, kulture i sporta
27. druge usluge

ANEKS II

Građevinski radovi

Razred	Grupa	Podgrupa	Opis
	50	ZGRADE I NISKOGRADNJA	
	500		<i>Opšti radovi na zgradama i u niskogradnji (bez posebnih specifikacija) i rušenja</i>
		500.1.	Opšti radovi na zgradama i u niskogradnji (bez posebnih specifikacija)
		500.2.	Rušenje
	501		<i>Gradnja objekata i delova objekata</i>
		501.1.	Opšti građevinski radovi
		501.2.	Postavljanje streha i krovni radovi
		501.3.	Gradnja dimnjaka, peći i kamina
		501.4.	Zaštita od vode i vlage
		501.5.	Obnova i održavanje spoljnih zidova (ponovno popunjavanje dodira između cigli malterom, čišćenje itd.)
		501.6.	Podizanje i uklanjanje skela
		501.7.	Druge specijalizovane delatnosti povezane sa građevinskim radovima, uključujući drvodeljstvo
	502		<i>Niskogradnja: gradnja puteva, mostova, pruga itd.</i>
		502.1.	Opšti radovi u oblasti niskogradnje
		502.2.	Zemljani radovi
		502.3.	Gradnja mostova, tunela i okna; bušenje
		502.4.	Hidrogradnja i uređenje voda (reke, kanali, pristaništa, pritoke, brane itd.)
		502.5.	Gradnja puteva, železničkih pruga, aerodroma i sportskih objekata
		502.6.	Specijalizovani građevinski radovi povezani sa vodom (irigacija, isušivanje zemlje, vodo-slabdevanje, odstranjivanje otpadnih voda, kanalizacija itd.)
		502.7.	Drugi građevinski radovi, uključujući specijalizovane delatnosti u drugim oblastima niskogradnje
	503		<i>Instalacije pri gradnji</i>

- 503.1. Opšti industrijski radovi
- 503.2. Instalacije za snabdevanje gasom i vodom i instalacije sanitarne opreme
- 503.3. Instalacije grejnih i ventilacionih uređaja (centralno grejanje, klimatski uređaji, ventilacija)
- 503.4. Izolacioni radovi
- 503.5. Električne instalacije
- 503.6. Instalacija antena, gromobrana, telefona itd.

504 *Završni građevinski radovi*

- 504.1. Opšti završni građevinski radovi
- 504.2. Fasadni i gipsani (stuko) radovi
- 504.3. Ugrađivanje unutrašnje drvenarije (uključujući stavljanje parketa)
- 504.4. Molerski i staklarski radovi i stavljanje tapeta
- 504.5. Postavljanje pločica i drugih podnih i zidnih obloga
- 504.6. Drugi završni i dopunski građevinski radovi (ugradnja kamina itd.)